

A summary of the major issues facing 21st century Punjab and Punjabi Nation and the solutions
وزیر اعلیٰ پنجاب، حکومتِ پنجاب، منتخب پنجابی عوامی نمائندے، وفاقی حکومت تے سپریم کورٹ آف پاکستان دھیان دین

The Charter of the Punjabi Language is a proposed law
And Punjab's 25-point demands

پنجابی زبان دا چارٹر (مجوزہ قانون)
تے پنجاب دے 25 نکاتی مطالے
پنجاب دی آواز

The Voice of Punjab

چودھری نظیر کھوٹ

Punjabi Language Movement(PLM)
Punjab Bachao Tehreek(PBT)

شکریہ

صدر پنجابی زبان تحریک
پنجابی
زبان تحریک

چودھری الیاس گھسن

چھیر میں پنجابی یونیورسٹی میں پنجاب ہاؤس

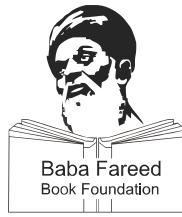
مدرسہ اقبال بٹ

ناصر شہزاد پنجابی ایکٹویٹ یا یارے

عمریں منظور (ایل ایم انگلینڈ) چیف کوارڈی نیٹ پنجاب لینگوں کی موسومنٹ

بaba fareed baba فاؤنڈیشن

پنجاب ہاؤس

12 اے زیر سڑیٹ ایکٹویٹ ایجنسیشن ایجوکیشن ٹاؤن، مصطفیٰ ٹاؤن، وحدت روڈ، لاہور

وزیر اعلیٰ پنجاب، پنجاب حکومت، منتخب پنجابی عوامی نمائندے، وفاقی حکومت تے سپریم کورٹ آف پاکستان دھیان دین، 21 دیں صدی دے پنجاب، پنجابی زبان تے پنجابی قوم نوں درپیش اہم مسئلیاں دا خلاصہ تے اوہناں دے حل، پنجاب حکومت پہلاں پنجاب، پنجابی زبان تے پنجابی قوم دے مسئلے حل کرے، فیر کوئی ہور کم کرے۔

پنجابی زبان دا چارٹر (مجوزہ قانون) تے

پنجاب دے 25 نکاتی مطابے منظور کرو

پنجاب دی آواز

پنجابی لینگوں کج مودمنٹ / پنجاب بچاؤ تحریک ولوں

لکھت

چوہدری نظیر کھوٹ

مودھی چھیر میں پنجابی لینگوں کج مودمنٹ / چیف آر گنائیز رپنجاب بچاؤ تحریک

Chaudhry Nazeer Kahut is a writer, novelist, social activist, and founder of the Punjabi Language Movement. To learn more about him, please visit our websites

www.NazeerKahut.com

www.NazeerKahutVlogs.com

www.Punjabics.com

Connect with Mr. Kahut on social media.

X(Twitter):

x.com/NazeerKahut

Facebook:

www.facebook.com/nazeer.kahut

Youtube:

www.youtube.com/c/NazeerKahut

March 29,2024

Punjab Chief minister, the Government of Punjab, the elected Punjabi People's Representatives, the Federal Government, and the Supreme Court of Pakistan must pay attention now.

A summary of major issues facing 21st century Punjab and Punjabi and the solutions

The Voice of Punjab

The Proposed Charter of the Punjabi Language 2024

And Punjab's 25-point demands.

Made by the Punjabi Language Movement &

Punjab Bachao Tehreek

Written by

Chaudhry Nazeer Kahut

Founder Punjabi Langauge Movement

Chief Organiser Punjab Bachao Tehreek

To learn more about us ,please visit our websites

www.PunjabiLanguageMovement.Org

www.PunjabBachaoTehreek.org

لگدا اے پنجاب تے پاکستان دے حاکم اک ہور 21 فروری واپر دی آس وچ بیٹھے نیں۔ پنجابی زبان دا مسئلہ درحقیقت اج پاکستان دا سب توں وڈا مسئلہ ہے۔

Pakistan's number-one issue today is none other than the Punjabi language issue. After having reviewed this document, you will understand the seriousness of the problem. The state is definitely heading towards another bloody February 21 linguistic and cultural showdown in Punjab. After all, it is a matter of survival for the Punjabi Language.

جے پنجابی اکثریت دی سرکاری نگرانی وچ چلدی نسلی سانی ثقافتی نسل کشی بندہ ہوئی تے فیر۔۔۔؟

"پنجاب حکومت پریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم تے آئین دے آڑکل 251 دے سیشن 3 تے آڑکل 28 تے انسانی حقوق دے عالمی منشور دے تحت پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں کلی انویکھی (Sale) مصلی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی تے پارلیمنٹی زبان دے طور تے پورے صوبے وچ لاگو کرن دا اعلان کرے۔ ایس مقصدلئی پنجاب حکومت پنجابی زبان دے آئینی، قانونی، جمہوری، انسانی تے جمандرو حقوق دا راکھا مجوزہ قانون یا چارٹر The Proposed Charter of the Punjabi Language فوری طور تے ضروری قانون سازی کر کے سارے پنجاب وچ لاگو کرن دی آئینی تے قانونی پابند ہے۔ اپنی ماں بولی پنجابی نوں پنجاب دی مصلی تعلیمی سرکاری، دفتری، عدالتی، پارلیمنٹی تے سول انتظامیہ دی زبان بنانا تے سارے پنجاب وچ ہر شعبہ زندگی وچ اوہ نوں لاگو کرنا تے کروانا پنجابی قوم دا آئینی، قانونی، انسانی، جمہوری تے جمنی حق (Birth Right) ہے۔ جہدے توں انکار تے پنجابی اکثریتی دی سرکاری نگرانی وچ چلدی مسلسل نسلی، سانی، ثقافتی نسل کشی جے ایہ بندہ کیتی گئی تے فیر ایدا نتیجہ پنجاب تے پاکستان وچ لازمی طور تے اک ہور 21 فروری یا کسے ہو روڈے قومی حادثے دی شکل وچ ہی نکلنے ہے۔"

"ایہ مسئلہ میری ماں بولی پنجابی، میری دھرتی ماں پنجاب تے آون آلیاں پنجابی نسل اس دی بقاء دا ہے۔ جنہوں حل کیتے یا کروائے بنا ادھراہ کسے وی صورت وچ میں اکاچھڈا نہیں لگا۔"

چوہدری نظر کھوٹ

بانی چیئرمین پنجابی لینگوچ موسومنٹ (پنجابی زبان تحریک)

چیف آرگناائزر پنجاب بجاو تحریک

March 29, 2024

Preamble

پہلا حصہ / Part-1

About the proposed Charter of the Punjabi Language?

The Charter of the Punjabi Language-2024 is proposed.

Under the Charter of the Punjabi Inaguage Punjabs sole official langauge and language of its legislature ,courts,civil administration,public and semi public agencies, institutions, worker and labour relations,religious places , media educational institutions and the language of instruction is Punjabi.

The law is meant to protect, preserve, promote, and implement Punjabi as the sole official language and medium of instruction in the province of Punjab. The charter of the Punjabi language is a proposed law to be legislated, adapted, and enforced by the Punjab government". The Punjab government must legislate to introduce the Charter of the Punjabi Language as a law in the province of Punjab.Under the charter, Punjabi must be declared and enforced as the basic medium of instruction and as the sole official and judicial language of the province of Punjab.

"پنجاب حکومت سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم تے آئین دے آرٹیکل 251 دے سیشن 3 تے آرٹیکل 28 تے انسانی حقوق دے عالمی منشور دے تحت پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں پورے صوبے دی گلی تے نویکلی مذہلی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی، متفقہ دی زبان دے طور تے پورے صوبے وچ لاگو کرن دا اعلان کرے۔ ایس مقصد لئی پنجاب حکومت پنجابی زبان دے آئینی، قانونی، جمہوری، انسانی تے جمандرو حقوق دا راکھا مجوزہ قانون یا چارٹر The Proposed Charter of the Punjabi Langauge فوری طور تے ضروری قانون سازی کرے۔

کر کے سارے پنجاب وچ لاگو کرن دا اعلان کرن تے اوہدے اُتے عمل درآمدی وی پابند ہے"۔

چارٹر آف دی پنجابی لینگوچ دے تحت پنجاب حکومت سرکاری نگرانی پیٹھ سارے اردو میڈیم پنجاب نوں واپس پنجابی میڈیم لینی اپنی ماں بوی پنجابی زبان وچ لکھن پڑھن تے بولن آلا پنجاب بنان لئی پنجاب دی پنجابی الائیزیشن (Punjabilization) دے طریقہ کارتے پوگرام دے تحت پنجابی زبان، پنجابی رہتل، پنجابی تہذیب نوں و دھاوا دین تے پنجاب نوں پنجابی قوم دے نویکلے گھر دے طور تے اک مکمل تے خالص پنجابی علاقے یا صوبے دے طور تے ترقی دین، ہمیشہ قائم دا گم، ثابت، سالم، محفوظ تے متھر کھن لئی ضروری قانون سازی کرن، اوہناں قانوناں تے اصولاں اُتے سختی نال عمل درآمدی ذمہ دار تے ضامن ہے۔ آئین، قانون تے چارٹر آف دی پنجابی لینگوچ دے تحت پنجاب دی سرکاری، دفتری، عدالتی، پارلیمانی، میڈیا، کارویہار، ساری سول انتظامیہ، سرکاری، نیم سرکاری، غیر سرکاری اداریاں تے، بنیادی ذریعہ تعلیم دی زبان پنجابی ہے۔

پنجاب دی وزیر اعلیٰ مریم نواز شریف جی نوں اپیل

پنجابی زبان دے حقوق دا مجوزہ چارٹر (قانون)

The proposed Charter of the Punjabi Langauge

لئی ضروری قانون سازی، منظوری تے لاگر کرن لئی حکم دین

پنجابی لینگوچ موسومنٹ دے سر بندھ پیٹھ 29 مارچ 2024 نوں "پنجابی زبان دیہاڑ" (Punjabi Language Day) دے موقعے اتے پنجاب ہاؤس اہروچ سارے پنجاب تے پاکستان توں آئے منے پرمنے پنجابی دانشواراں، لکھاریاں، قوم پرستاں، اسٹاداں، شاعراں، سوشن ایکٹیوسمُس، ورکرز تے کینیڈا، امریکہ تے برطانیہ وچ وسدے پنجابی سوجھواناں، لکھاریاں، قوم پرستاں دا اک نمائندہ اکٹھ ہویا جہدے وچ پنجابی لینگوچ موسومنٹ ولوں پیش کیتا گیا پنجابی زبان دے حقوق دا مجوزہ چارٹر (قانون) The proposed Charter of the Punjabi Langauge/ دیاں 25 نکاتی منگاں تے قرارداداں اتفاق رائے نال منظور کیتیاں گیاں۔ جہاں اُتے عمل درآمد نوں یقینی بناؤں تے ایس بارے قانون سازی کرن دی عرضی نال پنجابی لینگوچ موسومنٹ "پنجابی زبان دا ایہ چارٹر / The Charter of the Punjabi Langauge" تے پی ایم دیاں 25 نکاتی منگاں پنجاب حکومت نوں پیش کرہی اے۔ جہاں نوں پورا کرن دی پنجاب حکومت آئینی تے قانونی طور تے انسانی حقوق دے عالمی منشور دے مکمل طور تے تحت ذمہ دار ہے تے جہاں نوں پورا کرن دا اداختیاروی رکھدی ہے۔ پنجابی لینگوچ موسومنٹ ن لیگ دی پنجاب حکومت، پنجاب دی وزیر اعلیٰ مریم نواز شریف صاحبہ تے پنجاب اسمبلی وچ بیٹھے منتخب پنجابی عوامی نمائندیاں توں اج ایہ منگ کر دی ہے کہ "پنجاب حکومت سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم تے آئین دے آرٹیکل 251 دے سیکشن 3 تے آرٹیکل 28 تے انسانی حقوق دے عالمی منشور دے تحت پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں پورے صوبے دی مذکوٰی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی، پارلیمانی تے کارویہار دی زبان دے طور تے فوری طور تے لاگو کرن دا حکم دیوے۔

پنجابی لینگوں کج مودمنٹ پنجاب دی وزیر اعلیٰ مریم نواز شریف صاحبہ نوں اپیل کر دی ہے کہ او پنجاب پنجابی لینگوں کج مودمنٹ ولوں پیش کیتا گیا پنجابی زبان دا چارٹر / The Charter of Punjabi language مودمنٹ ولوں پیش کیتا گیا 25 نکاتی منگاں (demands) نوں پورا کرن لئی تے صوبہ پنجاب وچ لاؤ کرن لئی فوری طور تے ضروری قانون سازی کرن دا حکم دین۔"

پنجاب دی وزیر اعلیٰ محترمہ مریم نواز شریف صاحبہ تے پنجاب حکومت دے فوری دھیان تے عملدرآمد لئی پنجابی زبان دے حقوق دے چارٹر 25 نکاتی منگاں (demands) دی نکتہ و تفصیل پیش خدمت ہے:-

پنجاب حکومت لئی خاص

پہلاں پنجابی زبان دا 175 سال پرانا مسئلہ حل کرو۔ فیکوئی ہو رگل کرو۔
 پنجاب، پنجابی زبان تے پنجابی قوم دے آئینی، قانونی، انسانی، جمہوری تے جمандرو حقوق دا راکھا قانون پنجابی زبان دا چارٹر (مجوز قانون) - 2024 دی منظوری پنجاب حکومت دی آئینی تے قانونی ذمہ داری ہے۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ گذرے 175 سالاں (29 مارچ 1849 توں لے کے اج 29 مارچ 2024 تا میں) پنجابی زبان دے غصب شدہ آئینی، قانونی، جمہوری تے جمандرو حقوق دی بحالی لئی مجوزہ قانون: پنجابی زبان دا چارٹر / The Charter of the Punjabi Language / مودمنٹ اجوکی پنجاب حکومت نوں پنجابی زبان دے حقوق دے ایس مجوزہ چارٹرنوں منظور کرن، ایس مقصد لئی ضروری قانونی سازی کرن، تے ایس چارٹرنوں بطور قانون صوبہ پنجاب وچ لاؤ کرن دی درخواست کر دی ہے۔

پنجابی زبان دے حقوق دے مجوزہ قانون دا مکمل متن:

The complete text of the proposed charter of the Punjabi language.

Status of the Punjabi Langauge

Chapter -1

Punjabi is the sole official langauge of Punjab

(a) پنجاب حکومت سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015ء دے حکم تے آئین دے آرٹیکل 251 دے سیکشن 3 تے آرٹیکل 28 تے انسانی حقوق دے عالمی منشور دے تحت پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں پورے صوبے دی مذہلی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی، پارلیمنٹی زبان بنان دا پنجابی زبان دے حقوق دا قانون فوری طور تے ضروری قانون سازی کر کے یا The Charter of the Punjabi Langauge لاگو کرن دی پابند ہے۔ جیہڑا کہ قانون بنن مگروں او سے ویلے سارے پنجاب وچ اپنے آپ فوری طور تے لاگو کرنا فذ العمل ہو یا سی (b) چارٹر دے تحت پنجاب دی ماں بولی پنجابی نوں سارے صوبے پنجاب وچ سرکاری، دفتری، عدالتی زبان طور تے لاگو کرنا یعنی، انتظامیہ، عدالیہ، مقننہ دی سرکاری زبان دے طور ورتن تے لاگو کرن دا ذمہ دار ہونا (c) چارٹر دے تحت سرکاری نگرانی پیٹھ پنجابی نوں بلا تفریق سرکاری تے غیر سرکاری اداریاں، کارویہار دی، مارکیٹ، بازار تے پنجاب دے الیکٹر انک تے پرنٹ میڈیا دی زبان بنانا (d) پنجاب وچ کم کرن آلے وفاتی حکومت دے سرکاری تے غیر سرکاری اداریاں تے اوہناں دے الہکاراں نوں پنجاب حکومت دے حکم دے تحت سرکاری اوقات کار دے ویلے پنجابی نوں لکھت، پڑھت، ذریعہ اظہار تے رابطے دی زبان دے طور تے ورتن دا پابند کرن کرنا۔ (e) پنجابی نوں پنجاب دی سرکاری، دفتری، عدالتی تے مقننہ دی زبان بناندیاں شاہکمھی (قرآنی، عربی، فارسی) سکرپٹ تے پنجابی دا مرکزی

مقبول عام، اکثریتی تے سب توں ودھ میعاری لہندا پنجابی لہجہ (Standardised Western) سرکاری طور تے ورتیا جائے۔ (f) پنجابی دے لہندے لہجے نوں پنجاب دی سرکاری، دفتری، عدالتی، تعلیمی زبان نوں سرکاری طور تے اپناں، ورتن، لاگو کرن تے ترقی دین لئی سارے پنجاب وچوں لہندے لہجے دے ماہرین لسانیات دا بورڈ Standardisation of Punjabi Language Board) قائم کرنا (g) پنجابی ٹیکسٹ بک بورڈ قائم کرنا۔

Chapter-2

The responsibilities of the Punjab government under the charter

چاڑدے تحت پنجاب حکومت پنجاب دیاں جغرافیائی سرحداں دی حفاظت، پنجاب دی سا لمیت تے قوی وحدت دی راکھی تے ضامن ہے۔ پنجاب دے سارے سرکاری ادارے، سرکاری اہلکار، منتخب پنجابی عوامی نمائندے، پنجاب وچ برسر اقتدار ہر سیاسی پارٹی، ایس دے نکے وڈے حاکم تے پنجاب دے قانون ساز ادارے یعنی پنجاب اسمبلی مقتنة، انتظامیہ، عدالیہ پنجابی قوم دے آئینی، قانونی، انسانی، جمہوری تے جمناندروں حقوق دی آئین تے قانون دے مطابق پاسداری تے فرائیں دے پابند نیں۔

Chapter-3

The fundamental constitutional and legal linguistic rights of the Punjabi-speaking majority must be protected.

**حکومت پنجاب وچ پنجابی بولن آلی اکثریت دے آئین تے
قانون دے تحت دے لسانی حقوق دی خلاف ورزی بند کرے۔**

(a) پنجاب وچ ہر پنجابی بولن آلنے نوں سول انتظامیہ، عدالیہ، سرکاری غیر سرکاری اداریاں، محکمیاں، دفتری، تعلیم، صحت، عوامی خدمت دے شعبے تے ملکے، میڈیا، تے پنجاب وچ کارویہار، بزنس، وپار کرن آلنے کاروباری اداریاں نال پنجابی وچ گل کرن، سوال پچھن تے جواب لین دا حق ہے۔ (b) کسے وی عوامی اکٹھیا

عوامی تھاں اُتے ہر بندے نوں پنجابی وچ گل کرن دا حق ہے۔(c) مزدوراں، کساناں، ان پڑھاں، کامیاں نوں اپنے کم دے ویلے تے کسے وی ویلے ہر تھاں پنجابی بولن تے اگوں پنجابی وچ جواب لین دا حق ہے۔(d) صارفین نوں خریدو فرخت کر دیاں سماں لیندیاں دیندیاں پنجاب وچ گل کرن دا حق ہے۔(e) کسے وی بندے نوں کسے وی قسم خدمات، کم کار، پیشہ و رانہ، سکھان سکھان لئی مشورہ تے صلاح پنجابی وچ لین دا حق ہے۔(f) سارے پنجاب وچ کسے وی پنجابی نوں اپنے گھروچ یا اندر باہر کسے وی تھاں اُتے پنجابی توں اڈ کسے وی ہور یا غیر زبان وچ گل کرن دی اجازت نہیں ہوئیگی۔ پر پنجاہیاں نوں غیر پنجابیاں نال انگریزی یا مترجم دے ذریعے گل کرن دی اجازت ہووے گی۔ کسے وی پنجابی نوں اردو یا کسے ہور زبان وچ گل کرن تے مجبور کرن آلے کسے وی بندے یا ادارے دے خلاف قانونی کارروائی ہوئی۔(g) بالاں نال جری طور تے پنجابی دی تھاں اردو وچ گل کرن آلے تعلیمی اداریاں، اوہناں دے اسٹاداں یا عملے تے ماپیاں دے خلاف وی لسانی دہشت گردی دے قانون دے تحت قانونی کارروائی کیتی جائیگی۔

Chapter-4

Punjabi and its western dialect must be officially introduced as a standard Punjabi language and as the medium of instruction in Punjab.

پنجاب حکومت نے پنجاب حکومت سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم تے آئین دے آرٹیکل 251 دے سیکشن 3 تے آرٹیکل 28 تے انسانی حقوق دے عالمی مشورہ تے پنجاب وچ مذہلی تعلیم پرائزمری توں لے کے یونیورسٹی تاں میں مکمل طور تے مادری زبان پنجابی نوں ذریعہ تعلیم دے طور تے سرکاری طور تے لا گوکیتا جائے۔ تے ایس مقصد لئی پنجابی نوں سرکاری طور تے پنجاب دی ذریعہ تعلیم دی زبان بناندیاں شاہ مکھی (قرآنی، عربی، فارسی) سکرپٹ تے پنجابی دا مرکزی، مقبول عام، اکثریتی تے پنجابی دا سب توں ودھ میعاری لہندا پنجابی لہجہ (Standarised Western Punjabi Dialect) تعلیمی زبان دے طور تے سرکاری طور تے اپنایا، ورتیا تے لا گوکیتا جاوے۔ پنجاب حکومت اپنی ایہ ذمہ داری پوری کر دیاں پنجابی نوں پنجاب دی مذہلی تعلیمی زبان دے طور تے پورے صوبہ پنجاب وچ لا گوکرے۔

Chapter-5

The use of Punjabi at public places and gatherings all over Punjab is mandatory.

پنجاب وچ ہون آئے ہر قسم دے سیاسی غیرسیاسی، ادبی، سماجی، ثقافتی اکٹھ، جلسے، کانفرنساں، فیسٹیوالز، سیمینار، مذہبی، غیرمذہبی اجتماعات، میلے ٹھیلے، کمیونٹی سرگرمیاں، میٹنگاں، موسیقی دے پروگرام صرف پنجابی زبان وچ ہون گے۔ خلاف ورزی کرن آلیاں دے اجازت نامے منسوخ ہو سن تے نال جرمانے وی ہو سن۔ پنجاب دے لوک عوامی تھانواں اُتے تے میلیاں، مارکیٹاں، بازاراں، کچھریاں، پارکاں، مسیتاں وچ صرف پنجابی بولنا لازمی ہے۔

Chapter-6

Use of Punjabi at the places of worship is mandatory. by law

سارے پنجاب وچ مسیتاں تے مدرسیاں وچ قرآن پاک پنجابی ترجمے نال پڑھان دا تے تعلیم پنجابی زبان وچ دین دا قانون لا گو کیتا جا رہیا اے نال ای سارے واعظ جمع دیاں تقریباں تے دعاواں وی پنجابی وچ منگن گے۔ سارے پنجاب دیاں مسیتاں، مندراءں، گردواریاں تے گرجاگھراں وچ آپسی پنجابی گلائی تے تقریباں وچ لازمی طور تے صرف پنجابی ورتی جائیگی۔ پر گرجاگھراں وچ انگریزی وچ گل بات کرن دی آزادی تے حق ہو یگا۔

Chapter-7

Mastering English as a separate language is mandatory for all Punjabis.

پنجابی دے نال نال انگریزی نوں بطور مضمون بطور اک وکھری زبان دے لکھنا، پڑھنا، سکھنا تے بولنا تے ایدے اُتے دسترس لازمی ہو سی۔ کہڑے درجے توں ایہ فیصلہ وی پنجاب حکومت کر لی۔ پنجاب حکومت اردو دے پاکستان دی قومی زبان تے رابطے دی زبان ہوون دا حق تسلیم کر دی ہے پروفاقی حکومت نوں ایہ گل کھول کے دس رہی تے منگ کر دی ہے کہ پنجابی پاکستان دی سٹھ فیصد آبادی دی مادری زبان ہوون دی وجہ توں حقیقتاً پاکستان دی قومی تے رابطے دی زبان دا آئینی، قانونی، جمہوری حق رکھدی ہے۔

Chapter -8

Consumers have the right to access services in Punjabi throughout Punjab.

چارڑدے تحت سارے صوبہ پنجاب دے پنجابی بولن آلے ہرو سنیک بطور صارف یا گاہک یا سائل دے صوبہ پنجاب دیاں حدال وچ موجود تے کم کرن آلے کسے وی وفاقی یا صوبائی سرکاری، غیر سرکاری دفتر، عدالت، ادارے، محکمے، مارکیٹ، بازار، دکان، سٹور، ہسپتال، کلینک، صحت، میڈیا، مسیتاں، ٹیلی کام سرو سز، تعلیمی ادارے تے اعلانات وغیرہ دے محکمیاں کو لوں پنجابی زبان وچ سرو سز، انفارمیشن، معلومات لین تے سوال کرن تے جواب لین دا قانونی حق حاصل ہوئیگا۔ انکار دی صورت وچ قانونی کارروائی داحق وی حاصل ہوئیگا۔ ایسے طرح اس عدالتاں وچ ہر سائل، وکیل، نجی نوں پنجابی بولن، درخواست دین تے عدالتی کارروائی پنجابی وچ کرن، کروان دی قانونی حق حاصل ہوئیگا۔ جب کسے عدالت دافیصلہ پنجابی وچ نہیں لکھیا ہوئیگا تے عدالت اوہ نوں پنجابی وچ ترجمہ کروا کے درخواست گذار یا سائل نوں دین دی پابند ہوئی۔

Chapter-9

All commercials, sign boards, hoardings, publicity material, and public information and announcements are to be in Punjabi.

چارڑدے تحت پنجاب وچ کسے وی تھانویں لگن آلے کمرشل، کاروباری، تجارتی، وکن خریدن دے سائنس، بل بورڈ، اشتہارات لازمی طور تے پنجابی وچ ہون گے۔ جب انگریزی وچ ہون تے نال لازمی پنجابی لکھنی ہوئی۔ پر اردو وچ کوئی اشتہارات سائنس یا کمرشل پنجاب دیاں بازاراں، سڑکاں تے دکانات اُتے کوئی نہ ہوئی۔ پنجاب گورنمنٹ دا اختیار ہوئیگا کہ او پنجاب وچ کسے وی سڑک، گلی، بازار، مارکیٹ، سرکاری، غیر سرکاری ادارے دا ناں پنجابی وچ لکھن دا حکم دے سکدی اے۔ چارڑدے تحت پنجاب دیاں ساریاں سڑکاں، گلیاں، شہراں، ریلوے سٹیشنیاں، لاری اڈیاں، ہوائی اڈیاں، سرکاری، غیر سرکاری دفتراں عدالتاں تے محکمیاں تے تعلیمی اداریاں دے نال لازمی پنجابی وچ لکھن ہوں۔

Chapter-10

Urdu print and electronic media must stop the ethnic and linguistic cleansing of Punjabi-speaking people. Urdu media must stop spreading and preaching hate speech about Punjab, Punjabi language, and culture as well.

(c) اردو پرنٹ تے الیکٹر انک میڈیا اُتے پنجابی لوکاں، پنجابی زبان، لکھر تے تہذیب دی تفصیل، تزلیل کرن آلیاں چینلاں اخباراں، پروگراماں تے اوہناں دے مجماناں دے خلاف لسانی دہشت گردی دے قانون دے تحت کارروائی کیتی جائیگی۔ سزا نواں تے جرمانے ہون گے۔ (d) پنجابی دے پنجاب دی سرکاری، دفتری، عدالتی، میڈیا دی زبان بنن مگروں پنجاب وچ اردو زبان دے سارے ٹوی چینل تے اخبارات فوری طور تے بند کر دتے جان تے اوہناں ساریاں نوں پنجاب زبان دے اخباراں تے چینلاں وچ بدل دتا جاوے۔ جیہڑا انکار کرے اوہدے اُتے پنجاب وچ مستقل پابندی لادتی جائے۔ تے اوہناں دے ماکاں نوں پنجابی زبان دے آئینی، قانونی، انسانی، جمہوری حق غصب کرن دے جرم وچ گرفتار کر کے سزاواں دتیاں جان یا پنجاب بدر کر دتا جائے۔ اوہناں نوں پتا ہونا چاہیدا اے کہ پنجاب دی مادری زبان تے پنجاب دی 90 فیصد آبادی دی مادری زبان پنجابی ہے۔ ایس لئی پنجاب وچ کسے نوں وی اردو زبان دے اخبار چھاپن تے ٹوی چینل چلان دا کسے نوں وی کوئی حق نہیں۔ کیوں کہ پنجابی زبان دا آئینی تے قانونی ہی غصب نہیں کر دے سکوں پنجاب تے پنجابیاں دی مادری زبان، نسل، لکھر تے تہذیب بدل کے پنجابیاں دی نسلی لسانی نسل کشی دے جرم کر رہے نیں۔

Chapter-11

چار ٹرڈے تحت پنجاب سرکار دیاں ذمہ داریاں

Under the law of the Charter the duty of the Punjab government is.....

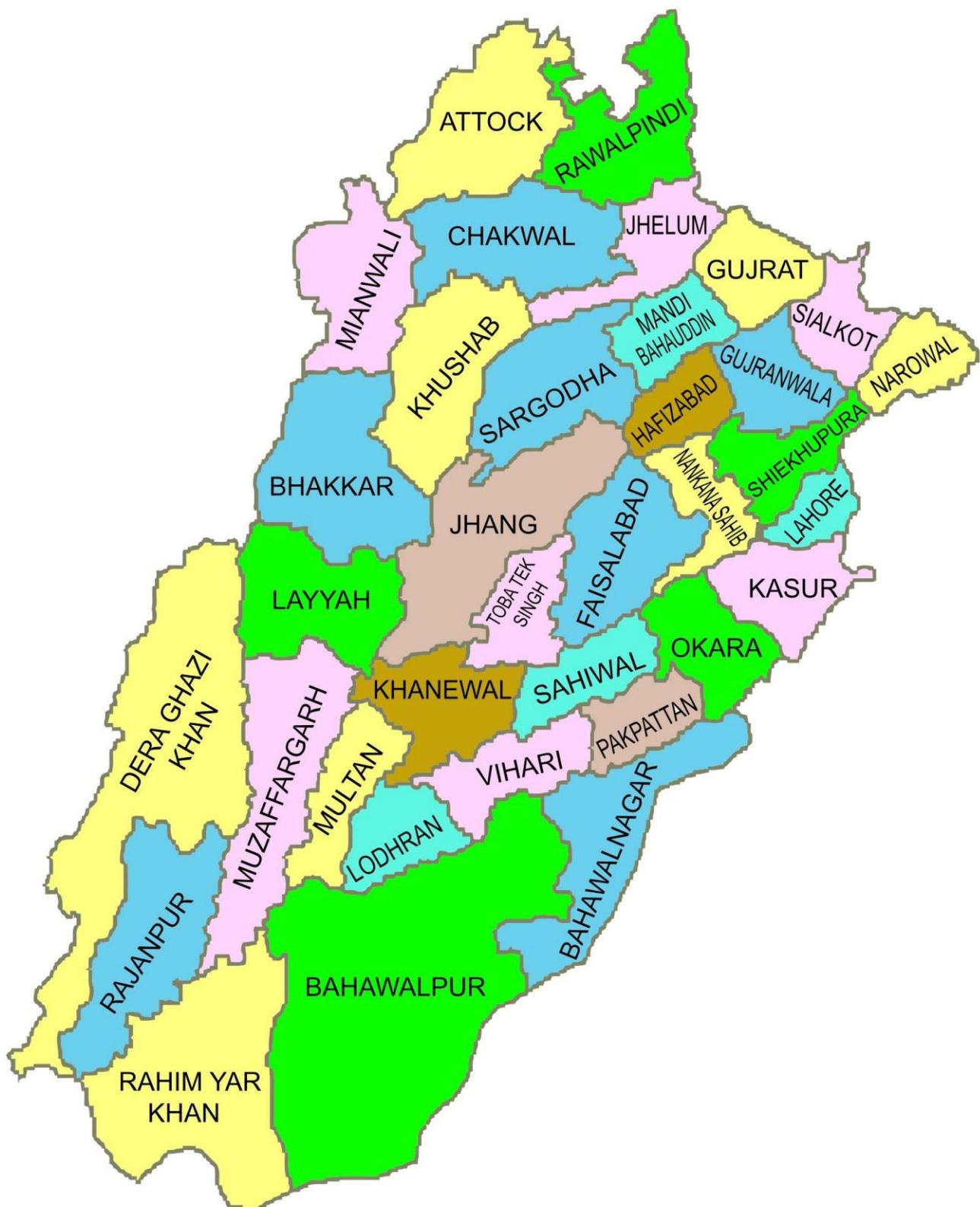
پنجابی زبان دے قانون The Charter of the Punjabi Language دے تحت بنائے گئے قانون، روانزتے ریگولیشنز اتے سختی نال عمل کرانا، سارے پنجاب وچ ہر پڑھ رہا تے پنجابی نوں لاگو کرنا، تے زبان، ادب، لکھر، تہذیب، ورثتے تے تحفظ تے دے ودھا لئی ہر طرح دے خود مختار سرکاری ادارے، پنجابی زبان دے تعلیمی ادارے، سینٹرل، لائبریریاں، میوزیم، قائم کرنا تے فنڈ زدیا، ورہے وار بجٹ وچ مطلوبہ فنڈ ز لازمی رکھنا پنجاب حکومت دی اول آخر قانونی ذمہ داری ہے۔

نوت: پنجابی زبان دے حقوق دے قانون یا The Charter of the Punjabi Language پنجاب حکومت لئی پنجابی زبان نوں پنجاب دی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی زبان بناؤں دا ایہ مجوزہ مسودہ یا اک روڈ میپ یا فیراک Draft Resolution ہے۔ جنہوں قانونی سازی دے ذریعے جیوں ہے ایسے طرح وی لاگو کیتا جاسکدا ہے یا فیر ضرورت دے مطابق اوہنوں ہور بہتر بناؤں لئی ایدے وچ کسے گھاٹ یا خامیاں نوں دور کرن لئی آئین تے قانون دے عمل درآمد لئی ایدی زبان وچ مطلوبہ تبدیلیاں وی کیتیاں جاسکدیاں نہیں۔ پر اک گل پنجاب حکومت چیتے وچ رکھ کہ پنجاب وچ پنجابی زبان توں علاوہ کسے وی ہور زبان نوں سرکاری طور تے تعلیمی یا سرکاری زبان بنان دا ہر عمل غیرقانونی تے غیر آئینی ہو یا کیوں کہ پنجاب 90 فیصد پنجابی بولن آلی اکثریت دا نویکلا صوبہ، مالکی، اک قدیمی تے قومی وراثت ہے۔ جتنے کسے غیر پنجابی شے دا کوئی ناں نشان تے وجود نہیں۔ پنجاب وچ پنجابی توں اڈ کسے وی ہور غیر، باہری یا فراڈ زبان نوں پنجاب وچ کسے قوم دی کوئی تھاں دین داسوال ہی نہیں پیدا ہوندا۔ جے کوئی پنجاب وچ خوش نہیں تے اوپنجاب چھڑ دیوے۔

ماں بوی جے بھل جاؤ گے
لکھاں وانگوں رُل جاؤ گے

ہر بوی دی اپنی تھاں
پر پہلا حق اے اوہدا
جہڑی بولے میری ماں

الیاس گھسن

Part-II

دو جا حصہ:

A summary of major issues facing 21st century Punjab and Punjabi and the solutions

وزیر اعلیٰ پنجاب، پنجاب حکومت، منتخب پنجابی عوامی نمائندے وفاقی حکومت تے سپریم کورٹ آف پاکستان دھیان دین پنجاب حکومت پہلاں پنجاب، پنجابی زبان تے پنجابی قوم دے مسئلے حل کرے، فیکوئی ہور کم کرے۔

پنجاب کیہ چاو ہندیاے؟

پنجاب حکومت

پنجاب دے 25 نکاتی مطالے پورے کرے

پنجابی لینگوں کے مومنٹ تے پنجاب بچاؤ تحریک

Punjab's 25-point demands

Made by the Punjabi Language Movement

and Punjab Bachao Tehreek

March 29, 2024

پنجاب دے 25 نکاتی مطالے

Punjab's 25 point demands:

(1) پنجاب حکومت پنجابی لینگوچ ایکٹ یا پنجاب آفیشل لینگوچ ایکٹ فوری طور تے پورے پنجاب اُتے لاگو کرے۔

The Punjab government should immediately implement the Punjabi Language Act or Punjab Official Langauge Act in all of Punjab.

پنجاب حکومت شاہ مکھی (عربی فارسی سکرپٹ وچ لکھی جان آلی) پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں صوبہ پنجاب دی نویکلی یعنی کلی (Sole) سرکاری دفتری، عدالتی تے مڈھلی تعلیمی زبان بناؤن تے ایہدا انتظام کرن لئی پنجابی لینگوچ ایکٹ یا پنجاب آفیشل لینگوچ ایکٹ دا قانون ضروری قانون سازی کر کے سارے پنجاب اُتے لاگو کرے۔ پنجابی لینگوچ ایکٹ پنجابی زبان دے چار ٹردے تحت پنجابی زبان آئینی تے قانونی تھاں نوں گھی تے عملی طور تے لاگو کرنا دی سرکاری ضمانت تے اگلا لازمی قدم ہے۔

پنجابی لینگوچ ایکٹ یا پنجاب آفیشل لینگوچ ایکٹ صوبہ پنجاب دی حکومت نوں سرکاری طور تے پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں پنجاب دی نویکلی یعنی واحد (Sole) مڈھلی تعلیمی، سرکاری تے دفتری زبان دے طور لاگو کرنا، ذمہ دار بناؤن دا قانون تے سرکاری انتظام ہے۔ جہدے مطابق پنجاب حکومت شاہ مکھی یا فارسی سکرپٹ وچ لکھی جان آلی صوبہ پنجاب دی مادری زبان پنجابی نوں پنجابی لینگوچ ایکٹ یا پنجاب آفیشل لینگوچ ایکٹ دے تحت پنجاب دی مڈھلی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی، پارلیمانی، میڈیا تے کارویہار دی زبان بناؤن، ایدا انتظام کرنا لئی لازمی تے ضروری قانون سازی کرے۔ پنجابی لینگوچ ایکٹ یا پنجاب آفیشل لینگوچ ایکٹ دے تحت پنجابی زبان نوں سارے صوبے اُتے سرکاری طور تے لاگو کرنا تے ایس مقصد لئی سرکاری فنڈ زد دین دا پابند ہوون دا قانون ہے۔۔۔ جہدے لئی پنجاب حکومت آئین

دے آرٹیکل 251 داسکشن 3 تے آرٹیکل 28 دے تحت تے سپریم کورٹ دے 8 ستمبر 2015 دے حکم دے تحت آئینی تے قانونی طور قانونی سازی کرن دی پابند ہے۔

(2) پنجاب حکومت پنجابی زبان نوں لاگو کرن تے ایدے دے ودھاوے، ترقی لئی اک خود مختار ادارہ "پنجابی لینگوں حجّ اتحاریٰ" قائم کرے۔

The Punjab Government should establish the Punjabi Language Authority as an independent body for the Punjabi language for the promotion and implementation of Punjabi.

(a) پنجاب حکومت چارڑآف دی پنجابی لینگوں حجّ تے پنجابی لینگوں حجّ ایکٹ دے قانون دے تحت پنجابی زبان نوں پورے صوبہ پنجاب وچ عملی طور تے لاگو کرن لئی پنجابی زبان دا خود مختار ادارہ "پنجابی لینگوں حجّ اتحاریٰ" قائم کرے۔ پنجابی لینگوں حجّ اتحاریٰ دا بورڈ آف گورنر مقرر کرے۔ اتحاریٰ دا اپنا اک وکھرا ہیڈکوارٹر یا سکریٹریٹ قائم کرے۔ پنجابی لینگوں حجّ اتحاریٰ دا کلی مقصد پنجابی دے ودھاوے، کھونج، نفاذ تے ترقی لئی پالیسیاں بناؤن تے پنجابی زبان نوں سارے صوبہ پنجاب دے سرکاری تے غیر سرکاری مکھیاں، تعلیم تے میڈیا وچ عملی طور تے لاگو کرن آلے اک خود مختار ادارے دے طور تے کم کرنا تے ایس مقصد لئی ہور ذیلی ادارے قائم کرنا ہووے۔

(b) پنجاب سرکار دی آئینی قانونی ذمہ داری ہے کہ اوہ پنجابی زبان نوں سرکار، دربار، کارویہار، عدالت، تعلیم، جدید علماء، کھونج، سائنس، ٹیکنالوجی، آئی ٹی، بنس، فناں، سپیس، آرٹیفیشل انٹلی جنس جہے جدید علماء، معلومات دے حصول دا ذریعہ بناؤں لئی، قانون ساز ادارے، عدالتاں، سرکاری اداریاں، وچ عوام نوں دنیاں جان آلیاں سرکاری سہولتاں دا حصہ بناؤں، سرکاری غیر سرکاری دفتری اشاعتی ضرورتاں پوریاں کرنا لئی، تے پنجابی زبان وادب، کلچر تے ترجمے بارے تحریکات، کتاباں چھاپن، آڈیو و ڈیویز بناؤں دا ذمہ دار ہووے۔ پنجابی لینگوں حجّ اتحاریٰ پنجابی دے شاہ مکھی لہندے لجئے نوں عالمی نوں معیاری پنجابی زبان دے

طورتے فارسی سکرپٹ وچ ترقی یافتہ زبان بناؤن تے جدید لسانی ضرورتاں دے مطابق ترقی تے ودھاوا دین لئی تے نال تعلیمی اداریاں، سرکاری اداریاں، محکمیاں، میڈیا وچ پنجابی زبان ورتن تے لاگو کرن لئی تے سرکاری ریکارڈ، پنجابی زبان وادب داریکارڈ کتابی، آڈیو، وڈیو محفوظ رکھن لئی وکھرے بجٹ دے نال ہر طرح دیاں مکمل سہولتاں دین آلا پنجابی زبان دا اک خود مختار ادارہ پنجابی لینگوں کج اتحاری قائم کرے۔

(b) پنجابی لینگوں کج اتحاری پنجابی دے خود مختار ادارے دے طورتے پنجابی زبان دے ودھاوے، ترقی، ہکونج تے نفاذ لئی پنجاب دے دار الحکومت تے ہر ڈویژن وچ اپنے ڈویژنل سیکرٹریٹ قائم کرن داتے انسٹیٹیوٹ آف پنجابی کمپیوٹنگ تے ضرورت دے مطابق اپنی نگرانی پیٹھ کم کرن آلے ودھتوں ودھ ذیلی ادارے قائم کرن دا اختیار رکھدا ہووے۔

(4) پنجاب حکومت پنجابی زبان نال جڑے معاملے ویکھن لئی منتخب دے طورتے کم کرن آلا پنجابی لینگوں کج کمشنر دا مکمل خود مختار ادارہ قائم کرے۔

The Punjab Government must establish an autonomous ,fully functional institution having its own fully functional secretariat under the name of "The Punjabi Language Commissioner," acting as an ombudsman and as a supervisory authority.

پنجاب حکومت پنجابی زبان دے چارٹر تے پنجابی لینگوں کج ایکٹ دے تحت پنجابی لینگوں کج کمشنر دا خود مختار ادارہ قائم کرے۔ جہدی ذمہ داری پنجابی زبان دے چارٹر تے پنجابی لینگوں کج ایکٹ تے آئین تے قانون دے تحت پنجابی زبان، کلچر، تہذیب، لوک ورثے دی راکھی دے نال نال حکومت ولوں پنجابی زبان، ادب تے کلچر دے ودھاوے لئی کیتے جان آلے سارے معاملیاں، مسئلیاں نوں ویکھن تے پنجابی زبان نوں لاگو کرن آلے سارے سرکاری غیر سرکاری اداریاں عدیله، مقتنه، انتظامیہ، دوجے سرکاری، غیر سرکاری، نجی تعلیمی اداریاں، ذمہ داراں، تنظیماں دی نگرانی تے جواب دی لئی اک منتخب ادارے دے طورتے کم کرے۔

(5) پنجاب حکومت پنجاب وچ پنجابی نوں بطور ذریعہ تعلیم لاگو کرن لئی سپریم کورٹ دے 8 ستمبر 2015 دے حکم، آئین دے آرٹیکل 251 دا سیکشن 3 تے آرٹیکل 28 اتے فوری طورتے عمل کرو

In order to introduce Punjabi as the medium of instruction and as the sole official and judicial language of the province., The Punjab government must act on the Supreme Court's order of September 8, 2015, and Articles 251, Section 3, and 28 of the Constitution.

پنجاب حکومت صوبے وچ پنجابی زبان نوں ذریعہ تعلیم دے طور تے لا گو کرن لئی بنیادی انسانی، جمہوری حقوق، 18 ویں ترمیم، قومی تعلیمی پالیسی، سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم تے آئین دے آرٹیکل 251 دے سیکشن 3 تے آرٹیکل 28 اتے فوری طور تے عمل کر دیاں صوبے وچ پنجابی زبان نوں پنجاب دی بنیادی ذریعہ تعلیم تے سرکاری، دفتری، عدالتی زبان دے طور تے لا گو کرن تے ایں مقصد لئی ضروری قانونی سازی کرن دی آئین تے قانون دے تحت پابند ہے پروڈے افسوس دی گل ایہ ہے پنجاب دی ہر صوبائی حکومت اپنیاں آئینی، قانونی ذمہ داریاں پوریاں کرن تے سپریم کورٹ دے حکم دی پابند کرن توں پوری کرن توں ہمیشہ ہی نسدی رہی جیہڑی کہ پنجابی زبان دے خلاف ریاست دے امتیازی سلوک دا ثبوت وی ہے۔ پنجابی نوں اج پنجاب دی تعلیمی، سرکاری، دفتری زبان بناؤں دے سپریم کورٹ دے 8 ستمبر 2015 دے ایں فیصلے نوں اج 8 سال ہو چکے نیں پر پنجاب دی ہر حکومت ایں فیصلے اتے عمل کرن توں انکاری کر دی رہی ہے۔ پنجابی لینگوچ مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب حکومت آئین دے آرٹیکل 251 دا سیکشن 3 تے آرٹیکل 28، 18 ویں ترمیم، قومی تعلیمی پالیسی تے سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم اتے عمل فوری عمل کرے تے پنجابی نوں پنجاب دی مذہبی تعلیمی، سرکاری، عدالتی زبان دے طور تے لا گو کرن کرن دا حکم دیوے۔ ایں مقصد لئی پنجابی زبان دا چارٹر تے پنجابی لینگوچ ایکٹ لا گو کرن لئی فوری تے ضروری قانون سازی کرے۔ پنجابی دے ودھاوے تے ہر شعبہ زندگی وچ رواج لئی اتے دسے گئے قانون بنائے تے ادارے قائم کرے۔

(6) پنجاب دی ہر صوبائی حکومت ولوں گذرے نوسالاں توں تو ہیں عدالت تے تو ہیں آئین ہو رہی اے: سپریم کورٹ آف پاکستان پنجاب حکومت دے خلاف پنجابی لینگوچ مودمنٹ ولوں دائز کیتے تو ہیں عدالت تے تو ہیں آئین دے 9 سال پرانے مقدمے دافیصلہ سناؤے۔

The Punjab Language Movement filed a contempt of court and constitution suit against the Punjab administration, and the Supreme Court must now make a ruling.

8 ستمبر 2015 توں لے کے اج 29 مارچ 2024 تاں میں پنجاب وچ اون آلی ہر صوبائی حکومت جہدے وچ سابق وزیر اعلیٰ شہباز شریف، وزیر اعلیٰ عاشق بزدار، وزیر اعلیٰ محسن نقوی تے موجودہ وزیر اعلیٰ محترمہ مریم نواز شریف صاحبہ تے اوہناں ساریاں صوبائی حکومتاں دے ویلے دے وزراۓ تعلیم، چیف سیکرٹری، سیکرٹری تعلیم تے پنجاب اسمبلی دے سارے سیکرٹریز صاحبان شامل ہوں سپریم کورٹ آف پاکستان دے 8 ستمبر 2015 دے حکم تے آئین دے آڑکل 251 دے سیشن 3 تے آڑکل 28 اُتے عمل کرن توں ہمیشہ مکروفریب تے بد نیتی نال عدالت وچ ہمیشہ جھوٹ بول بول کے تے کوئی نہ کوئی بہانے بازی دھوکے بازی کر کے نسدے رہے۔ جیہڑی کہ سپریم کورٹ آف پاکستان دی توہین تے ہے، ہی ہے پر جیہڑی کہ گذرے 70 سالاں توں آئین تے قانون دی سکھیں تے کھلی خلاف ورزی دے نال نال آئین دی توہین وی ہے۔ وجہ نسلی لسانی احساسِ مکتری دا شکار پنجابی بیور و کریں پنجابیاں دی ٹیکسas دی کمائی نال پنجاب وچ اردو نوں ذریعہ تعلیم تے سرکاری دفتری عدالتی زبان بنانے کے پنجابیاں دی زبان تے نسل بدلن تے نسلی لسانی نسل کشی کرن تے پنجابی دیاں بھیاں نوں وکھریاں زباناں بنانے کے پنجاب تے پنجابی نوں تقسیم در تقسیم کر کے ختم کرن تے پنجابی اکثریت دی نسلی، لسانی تے ثقافتی نسل کشی وچ رسمی ہوئی ہے۔ قیام پاکستان توں اج تاں میں ہر پنجاب حکومت نے سرکاری پالیسی دے تھت اردو دے ودھائی پنجابی زبان دے خلاف امتیازی سلوک تے ایدے قتل دا جھڑاک منظم غیر قانونی غیر آئینی مجرمانہ سلسلہ شروع کر رکھیا۔ اوه ہن بندر کرے۔

نوٹ: (ایہ گل چیتے رہوے کہ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ سپریم کورٹ آف پاکستان چوہدری نظیر کھوٹ بانی پنجابی لینگوں کج مودمنٹ تے ڈاکٹر محمد سمیع پنجابی ولوں پنجاب حکومت دے خلاف دیتیاں توہین عدالت تے توہین آئین دیاں درخواستاں دے مقدے اُتے فوری طور تے فیصلہ سناؤن دی درخواست کر دی ہے۔ جھڑا کہ سپریم کورٹ دے 8 ستمبر 2015 دے حکم اُتے عمل درآمد توں مسلسل جان بُجھ دے انکاری پنجاب دی حکومت دے خلاف دا رکھیتا گیا ہے)

(7) پنجاب وچ غیر آئینی، غیر قانونی طور تے لا گو کیتا ماں بولی دا قاتل کالا قانون اردو لینگوں کج ایکٹ 2022- ختم کرو تے اوہدی تھانوں میں چارڑا ف دی پنجابی لینگوں کج یا پنجابی لینگوں کج ایکٹ لا گو کرو۔

The Punjab government must abolish the Balck Law Urdu Language Act-2022 imposed in violation of the constitution and the Supreme Court order in Punjab, which is meant to eliminate Punjabi language from Punjab.

پی ٹی آئی تے قلیگ دے وزیر اعلیٰ چوہدری پرویز الہی دی سابقہ پنجاب حکومت نے اس دیلے سپریم کورٹ ولوں پنجاب حکومت نوں تو ہین عدالت دانوں آون مگروں عدالت عظمی دے حکم نوں غیر متعلق غیر موثر کرن لئی تے پنجاب وچ پنجابی دارا ہڈکن لئی آئین تے سپریم کورٹ دے حکم دی خلاف ورزی تے تو ہین عدالت کر دیاں پنجابی زبان اُتے شب خون مار دیاں 18 اکتوبر 2022 نوں راتوں رات چارڑا ف پنجابی لینگوں کج یا پنجابی لینگوں کج ایکٹ دی تھاں پنجابی نوں تعلیمی، دفتری تے عدالتی زبان بنن دے آئینی، قانونی، انسانی، جمہوری تے جمائد رو حق توں محروم کرن آلاماں بولی دا قاتل کالا انسانی قانون اردو لینگوں کج ایکٹ 2022 بدینتی تے تحت لا گو کر دتا۔ جہڑا کہ پنجابی زبان دے خلاف امتیازی سلوک، قانون شکنی، آئین شکنی دے جرم دے کھاتے وچ آوندا ہے۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ پنجابی زبان دیہاڑیا پنجابی لینگوں کج ڈے 29 مارچ 2024 دے موقع اُتے منگ کر دی ہے کہ پنجاب حکومت صوبے وچ سپریم کورٹ دے حکم دی خلاف ورزی تے تو ہین عدالت کر دیاں غیر قانونی غیر آئینی طور تے لا گو کیتا اردو لینگوں کج ایکٹ فوری طور تے منسوخ کر کے اوہدی تھاں آئین، قانون تے سپریم کورٹ دے حکم دے مطابق پنجابی نوں پنجاب دی مددھلی، تعلیمی، سرکاری، دفتری تے پارلیمانی زبان بناؤں والا آفیشل دی چارڑا ف دی پنجابی لینگوں کج یا آفیشل پنجابی لینگوں کج ایکٹ پورے صوبے پنجاب وچ لا گو کرے۔

**(8) حکومت پنجاب صوبے وچ اکوجہا تعلیمی نظام تے اکوجہا تعلیمی نصاب پنجابی زبان وچ لا گو کرے۔
A Single National Curriculum for schools across the Punjab must be implemented in Punjabi.**

پاکستان دے سارے سکولوں لئی وفاقی حکومت ولوں کجھ عرصہ پہلاں پیش کیتا جان آلا "اکو قومی نصاب" (Single National Curriculum) اردو نوں ذریعہ تعلیم دی زبان دے طور تے لا گو کردا

- جیہڑا کہ پنجابی بالاں کولوں پنجاب وچ پرائمری توں انظر میڈیٹ تائیں لازمی تعلیم اپنی مادری زبان پنجابی وچ لین داعالی آئینی، قانونی، انسانی تے جمنی حق غصب کردا پنجاب حکومت اوہنوں ختم کرے۔ تے اوہدی تھاں حکومت پنجاب صوبے وچ اکوجہا تعلیمی نظام تے اکوجہا تعلیمی نصاب پنجابی زبان وچ لاگو کرے۔

(9) پنجاب دے سارے سرکاری اردو میڈیم تعلیمی اداریاں

(سکولاں کالجاں یونیورسٹیاں) نوں پنجابی میڈیم اداریاں وچ بدلو۔

All educational institutions (schools, colleges, and universities) in the province of Punjab that currently use Urdu as their medium of instruction must immediately switch back to Punjabi.

ایہ اک انتہائی قابل نفرت، قابلِ نہمت تے شرمناک مثال تے صورتحال ہے کہ پنجاب دی 14 کروڑ دی آبادی لئی اوہدی ماں بولی وچ تعلیم دین والا کوئی اک وی پنجابی پرائمری سکول نہیں۔ تے جویں پنجابی مسلماناں دی نہیں کافراں دی کوئی غیر زبان ہے۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب حکومت پنجابی بالاں نوں ڈنڈے نال مار مار کے زوری اردو پڑھاون دا ظلم، جبر، غیر آئینی، غیر قانونی، غیر انسانی تے غیر فطری فعل فوری طور تے بند کرے پنجاب وچ موجود سارے سرکاری تے پرائیوٹ ادارے جیہڑے غیر قانونی طور تے پنجاب دی عوام دی مرضی دے خلاف ریاستی جبر پیڑھے اردو وچ پرائمری توں یونیورسٹی تائیں تعلیم دے رہے نیں پنجاب سرکار اوہناں ساریاں نوں طوری طور تے اردو میڈیم تعلیمی اداریاں نوں پنجابی میڈیم اداریاں وچ بد لے۔

(10) پنجاب حکومت پنجابی دا لہندا لہجہ (Western Dialect) معیاری پنجابی زبان دے طور تے سارے پنجاب وچ بنیادی ذریعہ تعلیم تے سرکاری تے دفتری زبان دے طور تے لاگو کرو۔

(a) پنجابی دے قدیم معیاری لہندرے لہجے دی موجودگی وچ پنجابی دے کسے وی ہور لہجنوں پنجاب دی معیاری مڈھلی تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی تے پارلیمانی زبان بناؤں دا کوئی سوال ہی پیدا نہیں ہوندا پنجابی دے لہندرے لہجے بارے ماہرین لسانیات دا یہ مفتا ہے کہ۔

The Ancient Western Dialect of Punjabi Language "written in

Farsi/Shahmukhi script contains all the building blocks of a language and five basic components phonology, morphology, syntax, semantics, and pragmatics found across the most developed languages in the world.

پنجابی لینگوں کے مود منٹ لہندے لجھ توں اڈ پنجابی دے کسے وی ہور لجھ نوں سارے پنجاب دی معیاری تعلیمی، سرکاری، دفتری زبان بناؤن دی ہر کوشش نوں سختی نال رد کر دی ہے تے پنجاب حکومت کو لوں منگ کر دی ہے کہ پنجابی دے لہندے لجھ (Western Dialect) نوں پنجاب دی معیاری پنجابی زبان (Standardised Punjabi Language) دے طور تے سارے پنجاب وچ پنجاب دی ملکی تعلیمی، سرکاری دفتری زبان دے طور تے سرکاری طور تے لاگو کرے تے ایس مقصد لئی ضروری قانون سازی وی کرے۔

(b) پنجاب حکومت پنجابی دے لہندے لجھ نوں ہور ترقی یافتہ بناں تے دنیادیاں ترقی یافتہ زباناں دے مقابله دا بناں لئی بورڈ قائم کرے تے نا لے پنجابی ٹیکسٹ بورڈوی قائم کرے۔

Standardisation of Punjabi Language Board must be established

پنجاب حکومت پنجابی دے سب توں معیاری لہندے لجھ نوں پنجاب دی معیاری تعلیمی، سرکاری، دفتری، عدالتی تے پارلیامنی زبان بناؤن تے معیاری پنجابی زبان دے طور سرکاری طور تے سارے پنجاب وچ لاگو کرن، اوہنوں جدید لسانیات دے اصولاں دے مطابق ترقی دے کے لسانیات دے جدید تقاضیاں دے مطابق اک عالمی معیاری ترقی یافتہ زبان بناؤن لئی پنجاب دے سارے علاقوں نال تعلق رکھن آ لے پنجابی ماہرین لسانیات دا اک Standardisation of Punjabi Language Board پنجابی لینگوں اتحاری دے تحت قائم کرے۔

(c) پنجاب حکومت فوری طور تے پنجابی ٹیکسٹ بورڈ قائم کرے۔

(11) پاکستانی پنجابی دارسم الخط یا سکرپٹ اک ہزار سال توں شاہ ملکھی (قرآنی عربی فارسی) ہے تے ہمیشہ شاہ ملکھی ای رہسی۔ کدی وی بدليا نہیں جاسکدا۔ شاہ ملکھی سکرپٹ نوں رومن یا گرمکھی سکرپٹ وچ بدلن دی کوئی ضرورت نہیں۔

پاکستانی پنجابی مسلماناں دی مادری زبان پنجابی دامعياري تے اصلی سکرپٹ یا رسم الخط گذرے اک ہزار سال توں ودھ شاہ ملکھی (قرآنی عربی فارسی سکرپٹ ہے۔ جہڑا کہ کدی وی بدليا نہیں جاسکدا۔ پنجابی زبان دا فارسی (شاہ ملکھی) سکرپٹ بنیادی طور تے جدید عربی فارسی سکرپٹ وچوں تخلیق ہویا۔ پنجابی اک ہزار سال توں عربی فارسی سکرپٹ وچ لکھی جا رہی اے۔ پنجاب وچ فارسی رسم الخط بایافریدے نجمن 1173 تقریباً دوسو سال پہلے پنجاب وچ عربی فارسی سکرپٹ متعارف ہو چکیا سی۔ فارسی سکرپٹ وچ فارسی زبان دے نال نال کردش، سندھی، بلوچی، کشمیری، اردو تے پنجابی زباناں وی لکھیاں جا رہیاں نیں۔ پنجاب دی ونڈ دے نال، ہی پنجابی زبان دا سکرپٹ وی ونڈیا گیا۔ گرمکھی سکرپٹ سکھ، دیوناگری سکرپٹ ہندو تے گرمکھی (عربی فارسی) سکرپٹ مسلمان ہو گیا۔ انڈین پنجاب دی معياري پنجابی ما جھی اجھے اکھواندی۔ پاکستانی پنجاب دی معياري پنجابی لہندی اکھواندی۔ پنجابی داشاہ ملکھی سکرپٹ جہدیاں جڑاں عربی فارسی سکرپٹ وچ نیں۔ قرآن دی زبان عربی وچ نیں۔ پیارے نبی ﷺ دی مادری زبان عربی دے سکرپٹ نال جارلدیاں نیں۔ ابیں لئی پنجابی زبان دا عربی فارسی (شاہ ملکھی) سکرپٹ جہڑا کہ اک ہزار سال قدیم اے۔ اک اٹل حقیقت ہے کہ ایہ کدی وی بدليا نہیں جاسکدا۔ ایس نوں ہور، ہتر بناں دی ضرورت ہے۔ بدلن دی اُک کوئی ضرورت نہیں ہے۔ جے کوئی سازشی بدنیت ایسی کوشش کرے تے اوہنوں فوری ڈک دیو۔

(12) پنجاب حکومت، وفاقی حکومت دے سرکاری ادارے ایکشن کمشن آف پاکستان، محکمہ مردم شماری، نادرا، وزارت ثقافت، محکمہ تعلیم، پنجاب آرٹس کونسل، پلاک، اکادمی ادبیات وغیرہ وغیرہ پنجاب دے خلاف لسانی تے شافتی جرماں وچ ملوث نیں۔ ایسے وفاقی تے صوبائی ادارے بغیر ڈو گھنکھی سازش دے تخت روز اول توں پنجابی زبان دے لبھیاں نوں وکھریاں زباناں بنائے پنجابی زبان دے قتل دے مجرمانہ فعل، سازشائ فوری طور تے بند کرن۔

The Punjab government, the federal government, and their institutions must immediately stop the heinous and criminal process of eradicating the Punjabi language under official patronage in Punjab. As on the one hand, they are promoting hate against the Punjabi language by promoting its various dialects as separate languages, cultures and identities, and on the other hand, they are suppressing the Punjabi language by refusing to enforce it as the medium of instruction and as the official language of Punjab. All such highly condemnable criminalized official acts are meant to eliminate Punjab, and Punjabi are absolutely not acceptable and have consequences.

وفاقی حکومتاں تے پنجاب دیاں ساریاں صوبائی حکومتاں تے بہت سارے وفاقی تے صوبائی سرکاری ادارے قیام پاکستان توں اج تا میں انتہائی منظم سازش دے تھت پنجاب وچ پنجابی دے لجیاں نوں وکھریاں زباناں دے طور تے پرموٹ کر کے پنجابی بولن آلی اکثریت دی نسلی لسانی ثقافتی نسل کشی تے پنجاب تے پنجابی زبان نوں تقسیم در تقسیم کر کے ختم کرن دی سرکاری سازش تے جرم اور وچ شامل تے ذمہ دار نیں۔ پنجاب حکومت آپ، ایدی وزارت تعلیم، وزارت ثقافت، پنجاب دیاں یونیورسٹیاں تے صوبے دے سرکاری ادارے پلاک، پنجاب آرٹس کوسل الجمرا، پنجاب ٹیکسٹ بک بورڈ وغیرہ پنجابیاں دے ٹیکساں دی کمائی نال ہی اُٹا پنجاب، پنجابی کلچر تے پنجابی زبان دے لجیاں نوں وکھریاں زباناں، قوماں، ثقافتیاں تے صوبیاں وچ تقسیم در تقسیم کرن، پرموٹ کرن، پنجابیاں نوں غیر پنجابی بنان تے پنجابی اکثریت دی زبان نسل تے رہتل بلن دے مجرمانہ تے نفرت بھرے گندھے دھندے وچ رُجھے ہوئے نیں۔ دوچے پاسے وفاقی حکومت وی پنجاب دے خلاف ایسی نسلی لسانی دہشت گردی دے جرم کرن وچ پچھاں نہیں ہے۔ کہ ایدے سارے وڈے وڈے سرکاری وفاقی ادارے نادرا، محکمہ مردم شماری، ایکیشن کمشن آف پاکستان، قاعد اعظم یونیورسٹی، اکادمی ادبیات پاکستان وغیرہ شامل نیں کیہ مقصد حاصل کرن لئی پنجابی دے لجیاں نوں وکھریاں زباناں دے طور اپنے فارماں، درخواستاں تے شناختی کارڈ دے فارم وچ پنجابی لجیاں نوں وکھریاں زباناں دے طور تے درج کر کے پنجابی اکثریت دی نسل بلن دے نسل کشی دے لجیاں نوں نے جرم، سازش، ایجنڈیاں وچ رجھے ہوئے نیں؟۔ پنجابی لینگوچ موسومنٹ منگ کر دی ہے کہ

پنجاب حکومت، وفاقی حکومت، اشہناں دے سرکاری ادارے پنجابی زبان نوں ختم کرن لئی پنجابی دے لجھیاں نوں وکھریاں زباناں بناؤں دا مکروہ تے مجرمانہ گندہ دھنڈہ، مجرمانہ فعل تے سازشان فوری طور تے بند کرن۔ تے پنجابی اکثریت دے پنجاب تے پنجابی زبان نوں تقسیم در تقسیم کر کے ختم کرن دے غیر قانونی، غیر آئینی تے مجرمانہ فعل بند کرن۔

(13) پنجاب دی ونڈ نامنظور کوئی مرے یا جیوے پنجاب دی کسے وی قسم دی لسانی یا انتظامی تے کوئی وی غیر آئینی، غیر قانونی تے مجرمانہ ونڈ کسے وی صورت وچ منظور نہیں۔

پنجاب، تخت لہور، دلّا بھٹی، وارث شاہ، پنجابی عورت تے پنجابیاں دے خلاف نفرت دا انحا پر چارکرن آلے تے گالھ کڈھن آلے سندھ، بلوجستان، سرحد، افغانستان تے ہندوستان دے پنجاب دشمن غیر مقامی پنا گیر جنوبی پنجاب چھڈ دین۔ اوہناں پنجاب دشمن پناہ گیراں، قبضہ گیراں نوں جنوبی پنجاب وچ انشا اللہ اگ، لہو، لاشاں، سڑ دیاں، بدیاں وستیاں تے قبرالتوں علاوہ کچھ نہیں ملے گا۔

Punjab is. Being a Punjabi I say a huge, big "NO" to the ill-intended, unconstitutional, illegal and criminalized division of Punjab. Punjab has been the ancestral homeland, fatherland, and motherland of the Punjabi nation since time immemorial. Therefore the ancient and sacred land of five rivers is an indivisible ethnic, linguistic, cultural, economic, administrative and national unit"

(a) پنجاب صدیاں توں پنجابی زبان بولن والی اکثریتی آبادی دا قومی دلیس تے اک ناقابل تقسیم نسلی، لسانی، ثقافتی، انتظامی اکائی تے قومی وحدت ہے۔ پنجابی اکثریت دا بحیثیت اک قوم اک نویکلا دلیس تے قومی وراثت ہے۔ پنجاب دی سالمیت تے قومی وحدت پنجابیاں نوں ہرشے توں مقدم تے پہلاں ہے۔ پنجاب دی کسے وی قسم دی ونڈ دا کوئی وی اختیار یا مینڈیٹ پنجاب دی مالک تے وارث پنجابی اکثریت نے پاکستان دے کسے وی آئین، کسے وی عدالت، کسے وی قانون، آئینی ادارے قومی اسمبلی، سینیٹ یا پنجاب اسمبلی

سنے کسے وی ادارے، سیاسی پارٹی یا بندے نوں کدی نہیں دتا۔ تے نہ ہی کدی روز قیامت تاں میں کسے نوں دین گے۔ بھل جاؤ۔ سندھ، بلوچستان، سرحد نوں ونڈو۔ پنجاب نوں نہیں۔ ایس لئی پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی اے کہ پنجاب حکومت نام نہاد کمیشن برائے تقسیم پنجاب فوری طور تے ختم کرے۔ پنجاب حکومت غیر آئینی تے غیر قانونی طور تے کم کرن والا فراڈ جنوبی پنجاب صوبہ سیکرٹریٹ پاکستان توڑن دی سازش ہے اوہنوں فوری طور تے بند کرے۔ پنجاب دشمن، ساما جی گماشتیاں، انگریز دے گستاخون آ لے تحریک آزادی غداراں دے، تحریک آزادی دے پنجابی ہیرورائے احمد کھرل شہید دے قاتلاں، پنجاب دے جنم جنم دے غداراں، مجرماں، غیر مقامیاں، پناہ گیراں، پنجاب دشمن، عوام دشمن گدی نشیناں، سرداراں، جا گیرداراں نوں انگریز کولوں پنجاب نال ندارے دے صلے وچ ملیاں جا گیراں پنجاب حکومت ضبط کرے۔ پنجاب نہیں پنجاب جا گیراں ونڈو۔ پنجاب حکومت پنجاب اسمبلی، قومی اسمبلی تے سینیٹ وچ پیاں پنجاب دی مجرمانہ ونڈ دیاں ساریاں قرارداداں غیر آئینی، غیر قانونی فوری طور تے واپس لوے۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ سمجھدی ہے کہ پنجاب دی ونڈ دراصل پنجابی زبان، پنجابی لکھرتے 8 ہزار سال قدیم پنجابی تہذیب دا قتل ہے۔ پنجاب دی غیر آئینی، غیر قانونی جری تے مجرمانہ ونڈ پنجابیاں نوں منظور نہیں۔ پنجاب دی ونڈ پاکستان توڑن دی ڈونگھی سازش ہے۔ پنجاب دی ونڈ دی کسے وی کوشش دے نتیجے وچ اتھے خانہ جنگی ہونی اے جہدے نتیجے وچ پاکستان ٹھٹ جانا اے۔ ایس لئی پنجاب دی کسے وی قسم دی ونڈ دی حرکت دی ڈاھڈی سخت خونی مراجحت ہوئی۔

(b) پنجاب حکومت پنجاب دے سب توں پچھڑے علا قیاں تھل تے چوستاں دا احساس محرومی، پسمندگی ختم کرے۔ ترجیحی طور تے تھل دے اوہناں دوہاں علاقیاں تے جنوبی پنجاب دے پچھڑے ضلعیاں نوں پنجاب دا سب توں ترقی یافتہ علاقہ بناوے۔

پچھے ضلعیاں دے تھل وچوں دریائے پنجاب (انڈس ریور) سنے پنجاب دی ماکی کئی دریا لانگھدے نیں پر تھل نوں فصالاں لئی تاں دور دی گل ہے اپنے پین لئی وی پانی نہیں لبھدا۔ تھل سنے ایسہاں ساریاں علاقیاں دیاں ٹیکیاں بھجیاں سڑکاں، ہسپتال، سکول، ٹرانسپورٹ، تعلیمی ادارے، بے روزگاری، غربت، پسمندگی، ان

پڑھتا، صحت تے جان مال دا تحفظ سب توں وڈے مسئلے نیں۔ تھل وچ اک وی میدیکل کالچ، ڈنیٹل کالچ، ٹپنگ ہسپتال، سٹروک سینٹر، انجینئرنگ یونیورسٹی، وومن یونیورسٹی، نرنسنگ یونیورسٹی، انڈسٹریل یونٹ، آئی ٹی کالچ، ٹیکنکل کالچ، انٹرنشنل ائیر پورٹ، سرکاری ایمرو جنسی ایمنولینس سروس موجود نہیں ہے۔ ایہ ساریاں سہولتاں فوری طور تے عوام نوں دین دی ضرورت ہے۔ پتھر دور دی مظفرگڑھ میانوالی روڈنوں موڑ دے وچ تبدیل کرن دی فوری ضرورت ہے کیوں کہ ایس سڑک اُتے روزا یکیڈنٹ ہوندے تے روز بے گناہ مردے پئے نیں۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب حکومت پنجاب دے سب توں چھپڑے علاقیاں تھل تے چولستان دا احساس محرومی، پسمندگی ختم کرے۔ ترجیحی طور تے تھل دے اوہناں دوہاں علاقیاں تے جنوبی پنجاب دے چھپڑے ضلعیاں نوں پنجاب دا سب توں ترقی یافتہ علاقہ بنادے۔

(c) پنجابی زبان تے کھجور دی علامت جھنگ نوں خصوصی تے فوری طور تے ڈویژن دا درجہ دیوے۔ تے جھنگ نوں ڈویژن بنائے کہ ایہد احساس محرومی تے پسمندگی ختم کرن لئی خصوصی نندز مختص کرے۔

(d) ملتان او سے طرحال پنجاب دی شہرگ ہے جسراں کراچی سندھ دی تے کشمیر پاکستان دی شہرگ ہے۔ بہاولپور ہمیشہ توں پنجابی ہے تے پنجاب دا ٹوٹ انگ ہے۔ پنجاب اک ہے تے اللہ دے حکم نال ہمیشہ اک ہی رہوے گا۔ ہن پنجاب نال ونڈ دے نال تے ہور کوئی فرادری نہیں کرن دیاں گے۔

ڈیرہ غازیخان، راجن پور، تونسہ شریف پنجابی علاقے نیں۔ اوہناں نوں پنجاب توں وکھنہیں کیتا جاسکدا۔ پنجاب نوں ونڈن دی کسے وی کوشش دے نتیجے وچ اتنے خانہ جنگی ہونی اے جہدے وچ پاکستان نے ٹھٹ جانا۔ ایس لئی کہ صرف متحد پنجاب، ہی پاکستان دی بقاء دی ساری دنیا وچ واحد حفاظت ہے ملتان، بہاولپور، ڈیرہ، تونسہ شریف، راجن پور پنجابی علاقے نیں۔ پنجاب دا ناقابل تقسیم حصہ اے۔ جہاں اُتے جنوبی پنجاب وچ گھس بیٹھے سندھ تے بلوچستان دے پنجاب دشمن پناہ گیر مسلسل قبضے کرن دیاں دھمکیاں دیندے رہندا نہیں۔ ڈیرہ غازی خان، راجن پور، تونسہ شریف پنجاب دے سڑپنجھکلی یا دفاعی اعتبار نال او وڈے انتہائی حساس سرحدی علاقے نیں جہاں اُتے بلوچ علیحدگی پسند قبضہ کر کے پنجاب تے پنجابیاں نوں گوادر تے کراچی دیاں بذرگا ہواں، سندھ بلوچستان، سرحد، افغانستان، سینٹرل ایشیا

، دریائے پنجاب (انڈس دریا) توں ہمیشہ ہمیشہ ائی کٹ کے وکھرالینڈ لاک کر کے بھکھا مار سکدے نہیں۔ ڈیرہ غازیخان ، راجن پور، تو نسہ شریف نوں بلوچستان وچ شامل کر کے بلوچ علیحدگی پسند با آسامی بلوچستان نوں پاکستان توں الگ کر سکدے نہیں۔ کیوں کہ جدوں ایہ علاقے بلوچاں دے قبضے وچ ٹرجان گے یا بزدل پنجابی حاکم مشرقی پاکستان وانگ ایہ پنجابی علاقے علیحدگی پسند بلوچاں اگے سرٹنڈر کر دیں گے تے بلوچ سندھ، سرحد تے پنجاب دے راہ بند کر کے تناں صوبیاں نوں اک دوچے کو لوں تے پنجاب نا لوں کٹ کے رکھ دین گے۔ جے ملتان ، بہاولپور، ڈیرہ، تو نسہ شریف پنجاب وچ نہ رہے تے فیر پنجابیاں کوں لہور نہیں رہنا۔ لہور دے پنجابی انڈیا نوں سرٹنڈر کر دین گے۔

(h) حکومت پنجاب دے تعلیمی اداریاں وچ مڈل توں لے کے یونیورسٹی تائیں ہر پنجابی بال، منڈے تے کڑی نوں اسلحہ چلان دی لازمی فوجی تربیت، ٹریننگ دیوے۔ تے بلوچستان تے خیرپختونخواہ جان آ لے ہر پنجابی نوں اپنی جان مال دی حفاظت لئی لائنس یافتہ جدید ترین اسلحہ نال رکھ کے ٹرین دی اجازت دیوے۔

پاکستان دے تنے صوبے بلوچستان، سندھ تے خیرپختونخواہ سنے فاماً پنجابیاں لئی نو گوایریا بن چکے نہیں۔ 1971 توں لے کے اج تائیں اوہناں تناں صوبیاں وچ پنجابیاں نوں مکمل طور تے بے دخل کرن لئی اوہناں دے خلاف مسلح تحریکاں چلا یاں گیا۔ بلوچستان تے کراچی وچ اوہناں دی ٹارگیٹیڈ لینگ کھلے عام بلا روک ٹوک کیتی گئی۔ اندر وون سندھ توں پنجابیاں نوں گن پوانگ اُتے بے دخل کرن دا سلسلہ اج تائیں چلدا ہے۔ صوبہ سرحد وچ پنجابیاں داناں نشان مٹا دتا گیا۔ تے خیرپختونخواہ تے بلوچستان نوں پنجابیاں لئی نو گیرا یا بنا دتا گیا۔ اوہناں تناں صوبیاں دے نقشے قدم اُتے چلدياں پنجاب دے اندر ہی جنوبی پنجاب وچ موجود سندھ، بلوچستان تے سرحد دے پناہ گیراں، قبضہ گیراں نے پنجابیاں نوں ایتھوں بے دخل کرن لئی تے جنوبی پنجاب اُتے قبضہ کر کے اوہناں اک وکھر اصوبہ بنان لئی ایتھے پناہ گیراں پنجاب تے پنجابیاں دے خلاف 60 سالاں توں نفرت دے پرچار دی تے ٹارگیٹیڈ لینگ دی اک نہ مگن آلی غلیظ، نفرت بھری، مجرمانہ تے منظم مہم شروع کر رکھی اے۔ سینٹرل پنجاب نوں چھڈ

کے باقی تناس صوبیاں بلوچستان، سندھ تے سرحدوچ تے نالے پنجاب دے اندر وی جنوبی پنجاب وچ پنجابی مکمل طور غیر محفوظ ہو چکے نیں۔ اوہناں دی ٹارگٹ کلنگ تے بے خلی اوہناں بلوچستان، کراچی تے اندر وون سندھ وچوں کدی رکن آئی نہیں اے ایس لئی ہن ایہ پنجاب حکومت اُتے ایہ فرض ہو گیا ہے کہ او پنجاب دے تعلیمی اداریاں وچ مڈل توں لے کے یونیورسٹی تائیں ہر پنجابی بال، منڈے تے کڑی نوں اسلحہ چلان تے فوجی تربیت دی ٹریننگ دیوے۔ ہر پنجابی نوں لائینس یافتہ اسلحہ اپنی حفاظت لئی رکھن دا قانون بنائے لاؤ کرے تے بلوچستان جان آئے ہر پنجابی نوں اپنی جان مال دی حفاظت لئی لائینس یافتہ جدید ترین اسلحہ رکھن تے اپنے نال لے کے ٹرن دی اجازت دیوے۔

(14) وفاقی حکومت تے محکمہ مردم شماری فraud تے انجینئر ڈ مردم شماریاں دے ذریعے پنجابی اکثریت نوں اقلیت وچ بدلن دی وفاقی سرکاری سازش بند کرو۔

The engineered and fraudulently conducted federal census process systematically converting the Punjabi speaking majority population in to non-Punjabi, and red Indians must stop now..

(a) پاکستان وچ اج تائیں ہوون والیاں ساریاں مردم شماریاں فraud تے انجینئر ڈ سن۔ جہاں وچ پنجابی اکثریت نوں اقلیت وچ بدلن لئی اوہدی زبان تے نسل بدلن دی منظم سازش دے ذریعے پنجابی اکثریت دی نسلی لسانی نسل کشی کیتی گئی۔ مردم شماریاں وچ پنجابی بولن والی آبادی دی گنتري گھٹاؤں لئی پنجابی دے لہجیاں نوں وکھریاں زباناں متھکے اوہناں لئی مردم شماری فارم وچ مادری زبان دے وکھرے خانے بنادتے۔ محکمہ مردم شماری فraud نے انجینئر ڈ مردم شماریاں دے ذریعے پنجابی اکثریت نوں اقلیت وچ بدل دتا ہے۔ پنجاب اوہناں فraud مردم شماریاں نوں نہیں مندا۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ وفاقی حکومت دا محکمہ مردم شماری پنجابی زبان دیاں لہجیاں نوں مردم شماری فارم دے مادری زبان دے خانیاں وچوں خارج کرے۔ دھوکے بازی فraud نال پنجابیاں دی نسل تے زبان بدلن دی سازش بند کرے۔

(b) fraud تے انجینئر ڈ مردم شماریاں دے ذریعے پنجاب دیاں قومی اسٹمبی تے سینیٹ دیاں دو جیاں صوبیاں نوں دھوکے بازی نال دیتیاں سیٹاں فوری طور تے واپس کیتیاں جان۔

(c) پنجاب وچ زرعی ضرورتیاں لئی پانی دی گھاٹ پوری کرن لئی ڈیم تے سیلابی پانی ذخیرہ کرن لئی ڈیم

بناو۔ وفاقی حکومت سندھ طاس معاهدہ ختم کرے تے بھارت نوں وچے پنجاب دے تن دریاواپس کرائے۔

Pakistan ranks third in the world among countries facing acute water shortages. Reports by the United Nations Development Programme (UNDP) and the Pakistan Council of Research in Water Resources (PCRWR) also warn the authorities that the South Asian country will reach absolute water scarcity by 2025۔

پاکستان دنیا وچ پانی دی گھاٹ داشکار تریجاؤ املک ہے۔ پاکستان اپنا 90 فیصد پانی زراعت لئی استعمال کردا ہے پانی دا بحران اک عالمی شکل اختیار کر چکیا۔ بھارت پانی دی گھاٹ داشکار ہے ایس لئی او پانی ذخیرہ کرن لئی پنجاب دے دریاواں اُتے ڈیم بنائے راوی سنے دریاواں دا پانی ڈک دے پنجاب نوں بخیر کر کے ایہدی زراعت نوں تباہ کرن لئی 52 توں ودھ ڈیم بنان دے نال نال جو اور ہدے وس پیندا کر رہیا اے۔ جد کہ پنجاب یا پاکستان وچ قیام پاکستان مگروں صرف دو ڈیم بنے نیں۔ جہدی وجہ توں سارا پنجاب پانی دے اک خوناک بحران ول ودھ رہیا اے۔ وفاق تے پنجاب دی ہر حکومت پنجاب وچ پانی دی گھاٹ دے مسئلے نوں جتنی اُتے رکھی بیٹھے نیں۔ دو جے پاسے بر ساتی تے سیلا بی پانی لئی ڈیم دے ذخیرے نہ ہون دی وجہ توں پنجاب بیک وقت خشک سالی، کال تے سیلا باہ ہتھوں گذرے ستر سالاں توں تباہ ہوندا آرہیا اے۔ رہی سہی کسر سندھ تاس معاهدے نے پوری کردتی چئے کہ پنجاب دے دریاواں وچ پانی دا اک تبکارا وی پچھنہیں رہنا۔ ہزاراں سالاں توں پانی تے زراعت اُتے زندہ رہن آلے پنجاب کوں نہ ایدے دریا رہے تے ناہی پانی۔ ایکیویں ہو یا جے پنجاب ہوش وچ نہ آیا تے دس پندرہاں سالاں مگروں ایدا زندہ رہنا اوکھا نہیں ناممکن ہو جانا اے۔ نتیجہ پنجاب دے دریا سک جان دی وجہ توں پنجاب نے بخیر ہو کے اجڑ جانا اے۔ اتوں ارسادا پنجاب دا پانی چوری کر لینا جہدی وجہ توں گرمیاں وچ سارے پنجاب تے خاص کر جنوبی پنجاب تے ایہدے علاقیاں چولستان، تھل سے ڈیرہ غازیخاں، میانوالی، بھکر، دریاخان، راجن پور تے قابلی علاقیاں وچ پانی دی طلب ودھ تے فراہمی گھٹ جان دا غیر انسانی تماشا شروع ہو جاندا اے۔ ٹریمو اسلام لئک کنال دانہ بننا سندھ طاس معاهدے مگروں پنجاب تے وفاق دی ہر حکومت دی ہو جاندا اے۔ ٹریمو اسلام لئک کنال دانہ بننا سندھ طاس معاهدے مگروں پنجاب تے وفاق دی ہر حکومت دی ناہلی تے غیر ذمہ داری دی وجہ توں جنوبی پنجاب وچ پانی دی گھاٹ سگین شکل اختیار کر چکی اے۔ کالا باغ ڈیم نہ بنن تے آبی ذخیرہ گاہوں نہ ہوون دی وجہ توں سندھ دا 24 گھنٹے داروا لا کہ پنجاب سندھ دا پانی چوری کر رہیا اے

جد کہ ارسا پنجاب دا پانی چوری کر کے سندھنوں دتی جاندا اے۔ پنجاب تے سندھ وچ پانی دی گھاٹ دا ہر ویلے پیا رولا ملکی پچھتی دی جڑ مار رہیا اے۔ اتوں گلوبل وارمنگ داعذاب، آلوگی تے عالمی میڈیا وچ پاکستان وچ پانی دا بحران پیدا ہون تے بھارت نال پانی دے مسئلے اُتے ایسی جنگ دا حقیقی خطرہ۔ ایسا رامناظر نامہ پنجاب لئی اک ڈراونا خواب بنداجار رہیا۔ پنجاب حکومت نوں آوندے سوسالاں لئی پنجاب وچ پانی دی تیزی نال ودھدی گھاٹ دے مسئلے دا کوئی نہ کوئی حل لازمی ڈھونڈنا پینا اے نہیں تے پاکستان دی زراعت تباہ ہو جانی اے جہدے مگروں پاکستان دا جو دقامم رکھنا اوکھا ہو جانا اے۔

(c) پنجاب دی زراعت تے کساناں نوں درپیش مسئلے حکومت حل کرے۔

پنجاب دی 48 فیصد آبادی دا ذریعہ روزگار زراعت ہے۔ پر 21 صدی وچ وی پنجاب دی زراعت پھر لیے ویلے وچ ساہ لیندی پئی اے۔ جہدی وچ توں پنجاب نوں فوڈ سکورٹی دا مسئلہ درپیش ہے۔ پنجاب دی زراعت نوں درپیش مسئلیاں وچ سب توں وڈے تے مددھلے مسئلیاں وچ ناکارہ زرعی آلات، کیوں کہ جدید زرعی آلات اُتے بھارے ٹیکس ہون دی وجہ توں کسان دی قوت خرید توں باہر نہیں واهی بھی یا کاشتکاری دے پرانے طور طریقے اُتوں غیر معیاری بیج ہمہنگیاں زرعی دوائیاں نیں تے نال وڈے سود نال زرعی قرضے، اُتوں زرعی پیداوار یا جنساں جدوں منڈی وچ جاندیاں نیں ایتھے کوئی چنگا مل نہیں لبھدا۔ فی ایکڑ گھٹ پیداوار، آپاشی دا بیکار نظام، لائیو سٹاک دے مسئلے، پانی دی گھاٹ، زرعی پیداوار نوں محفوظ کرن دی پنجاب حکومت دی سہولتاں برائے نامیا ناکافی نیں۔ کساناں وچ موجود ان پڑھتاک وڈا مسئلہ اے۔ پنجاب دی زراعت نوں جنوبی پنجاب وچ وڈی تباہی دا سامنا ہے وڈیاں وڈیاں جا گیراں بے آباد تے بے کار پیاں نیں۔ پنجاب وچ زراعت پاکستان بنن مگروں اج تا میں پنجاب دی صوبائی حکومت ہتھوں استھصال تے امتیازی سلوک تے عدم توجہ داشکار ہو کے بربادی تے زوال ول تیزی نال ودھ رہی اے۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب حکومت پنجاب دی زراعت تے کساناں نوں درپیش مسئلے حکومت حل کرے۔

(d) حکومت ولول کنک دی خریداری، گھٹ ریٹ، افغانستان، ایران، بھارت سمگنگ، کنک دی قیمت فروخت، پہلاں کنک دی سمگنگ فیر اپورٹ، یوریا کھاد دی بلیک مارکیٹنگ مہنگی قیمت، بارداہ دی عدم

دستیابی جہے کسانوں نوں درپیش گئیں مسئلے و فاقی تے صوبائی حکومتاں دیانتداری نال فوری طور تے گل بات دے ذریعے حل کرن۔ تے کنک مگروں آون آلیاں فصلائیں کپاہ تے چاول دی بیجائی، اوہناں فصلائیں دیاں قیمتیاں اُتے کھاد تے بیج جہے درپیش مسئلے وی فوری طور تے حل کرے۔

(15) منگلا ڈیم تے تربیلا ڈیم دی تعمیر پنجاب دے تن دریا شاخ 'بیاس' راوی و تج کے تعمیر کیتے گئے۔ ایس لئی منگلا ڈیم تے تربیلا ڈیم پنجاب دی ملکیت وچ دتے جان یا اوہناں ڈیماں و چوں بنن آلی بھل دی رائملی پنجاب نوں دتی جائے۔ یا فیر سندھ طاس معاهدہ ختم کر کے پنجاب دے تنے دریا پنجاب نوں واپس کیتے جان۔

پنجاب تے وفاقی حکومت ملک وچ پانی دی گھاٹ دور کرن لئی فوری طور تے کالا باغ ڈیم دی تعمیر شروع کرن (16) پنجاب حکومت پنجابیاں دی مالکی پنجاب دے بچویں "دریا انڈس" (River Indus) داناں بدل کے "دریائے پنجاب" (River Punjab) رکھے۔

Punjab's fifth river, the Indus River, has been renamed the "Punjab River" by the founder of the Punjabi Lanuage Movement.

پنجاب دی دھرتی اتے نہ معلوم ولیاں توں گدے بچویں وڈے دریا انڈس (River Indus) داناں پنجابی لینگوچ موسومنٹ دے بانی چھیر میں چوہری نظیر کھوٹ نے بدل کے دریائے پنجاب رکھ دتا۔ بالکل ایسراں جسراں کہ سندھ وچ وڑ دیاں ساراں ای انڈس دریا داناں سندھیاں نے بدل کے دریائے سندھ رکھ دتا۔ اج توں انڈس دریا نوں سارے پاکستان تے سارے پنجاب وچ دریائے پنجاب

ہی لکھیا پڑھیا تے بولیا جائے۔ بیخ دریاواں داسنگم پختن دے پختنہ ہیڈ ورکس تے پنجاب دا بچواں انڈس دریا یعنی دریائے پنجاب از لاس توں پنجابی قوم دی جوہ، ملکیت تے قدیم و راثت نیں۔ مہا بھارت وچ پنجاب دا ناں پختندا ایسے پختن دی نشاہدی کریندا ہے۔ پختندا اپنے قدیم سڑ طیجک محل وقوع دی وجہ توں پنجاب دی زراعت، میمعشت، سیاحت، سالمیت، قومی وحدت تے بقاء ائی زندگی موت دی حیثیت رکھدا اے۔ پختن دتے

انڈس دریادے بناء پنجاب تے پنجابی دا وجود کوئی معنی ہی نہیں رکھدا۔ پنجاب دی ونڈ دی پناہ گیراں دی جنوبی پنجاب صوبہ سازش دراصل اسے انڈس دریا تے پخندائی قبضہ کر کے پنجاب دے پانیاں تے اُدھے پنجاب اُتے قبضہ کر کے پنجاب نوں بُھکھا تسا مارن تے گوادر، کراچی دیاں بندگاہ واں، سینٹرل ایشیا، ایران، افغانستان تے بھیرہ عرب توں ڈکن دی ڈونگھی سازش ہے۔ جنہوں ہر صورت وچ ناکام ہونا چاہیدا اے۔ انڈس دریا تے پخندی دریا وال داسنگم پخند ہیڈ ورکس اپنے قدیم سڑیجک محل وقوع دی وجہ توں پنجاب دی بقاۓ زندگی موت دی حیثیت رکھدا۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب حکومت پنجابیاں دی ملکیت پنجاب دے بخویں "دریا انڈس" دا نال بدل کے "دریائے پنجاب" رکھے۔

(17) سارا پنجاب سو فیصد پنجابی ہے۔ ایس لئی پنجاب حکومت سارے پنجاب وچ نرا۔ "پنجابی کلچر ڈے" سرکاری طور تے مناون دا اعلان کرے۔ پنجاب دشمن پناہ گیرا پنے شافتی دن سندھ، بلوچستان، سرحد وچ جا کے مناون۔ پنجاب نوں متنازعہ کشیرالثقافتی تے کشیرالسانی صوبہ بنن آلا پنجاب کلچر ڈے حکومت بند کرے۔

It's "Punjabi Culture Day", not Punjab Culture Day. Celebrate it as "Punjabi Culture Day" officially all over Punjab.

پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب سرکار نے قدیم پنجابی کلچرنوں بناہ کرنا لئی بدینتی دے تخت پنجاب کلچر ڈے دی اوٹ وچ پنجاب وچ کئی کئی کلچر ڈے منا کے پنجاب نوں کئی کئی شفاقت آلا اک متنازعہ کشیرالسانی تے کشیرالثقافتی صوبہ بناؤں دی سرکاری سازش بند کرے۔ پنجاب حکومت لہور وچ پنجاب کلچر ڈے دے بیزیر پیٹھ پنجابی کلچر ڈے مناندی اے پر ملتان وچ ایس نوں پنجاب کلچر ڈے دے بیزیر پیٹھ کوئی ہور پناہ گیر کلچر ڈے، ڈیرہ، میانوالی تے پنڈی وچ کوئی ہور کلچر ڈے منان دے تماشے کر دی اے۔ ایس لئی پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے کہ پنجاب سرکار "نام نہاد پنجاب کلچر ڈے" دی تھاں سارے پنجاب وچ سرکاری طور تے "پنجابی کلچر ڈے" مناون دا اعلان کرے۔ پنجابی کلچر ڈے دے موقع اُتے سارے پنجاب وچ عام چھٹی کیتی جائے۔ پنجاب حکومت پنجابی اکثریت، پنجابی زبان تے کلچرنوں سوسوز باناں، ثقافتیاں

تے قومیتاں وچ ونڈن دے خلاف امتیازی سلوک دیاں اپنیاں نفترت بھریاں پالیساں تے سازشان بند کرے۔ نالے پنجاب حکومت پنجابی کلچرل ڈے دے موقعے اُتے ہر سال لہور لٹریری فیسٹیول دی تھاں سرکاری طور تے پنجابی لٹریری فیسٹیول منان دا اعلان کرے۔ پنجاب حکومت بسنت، 14 مارچ نوں "پنجابی رہنمی دیہاڑ" یعنی پنجابی کلچرل ڈے، پہلی چیز پنجابی دے نویں سال دے موقعے اُتے سرکاری طور تے ہر سال چھٹی دا اعلان کرے۔

نوٹ: ریکارڈ دی درستگی لئی ایہ گل چیتے رہوے کہ پنجاب دی معلوم تاریخ وچ پنجابی لینگوں کج موسومنٹ (پنجابی زبان تحریک) نے پہلی واری پہلی وساکھ 13 اپریل 2011 نوں پنجابی کلچرل ڈے یا پنجابی رہنمی دیہاڑ منان دی بنیاد لہور وچ رکھی۔ ایس توں پہلاں پنجاب وچ کدی باقاعدہ پنجابی کلچرل ڈے دے ظاہری پیٹھ پنجابی رہنمی دیہاڑ مناون دی کوئی روایت نہیں ملدی۔ پنجاب وچ کسے غیر پنجابی کلچرل ڈے کوئی نام نشان نہیں۔ پنجاب پنجابی بولن آلی اکثریت دا دلیس قدیم تے ساڑے پرکھاں دی ساڑے کوں امانت ہے۔ جنھے کسے غیر پنجابی شے دا کوئی وجود نہیں۔

(18) پنجاب حکومت پنجابی یونیورسٹی قائم کرے۔ پنجابی زبان، ادب، کلچر تے تہذیب دے تحفظ تے ودھائی ہر طرح دے سرکاری ادارے قائم کرے۔ جہاں دی تفصیل ایہ ہے۔

The Punjab government is consistently violating the constitution. It is not doing what it is supposed to be doing. Be Punjabi or quit.

(a) پنجابی دے ودھاوے لئی پنجابی یونیورسٹی تے پنجابیالوجی ریسرچ سینٹر قائم کرن سنے پنجاب حکومت نوں ہور کیہ کجھ کرن دی لوڑ ہے۔ پنجاب حکومت ساڑے ہن ہزار سال پرانی ٹیکسلا یونیورسٹی نوں نویں سریوں اسارے تے بحال کرے۔

(b) پنجاب حکومت پنجابی زبان دے ودھاوے لئی دنیادی جدید ترین پنجابی یونیورسٹی تے پنجابیالوجی ریسرچ سینٹر قائم کرے۔ پنجاب یونیورسٹی وچ شعبہ پنجابیالوجی قائم کیتا جاوے۔

(c) پنجاب سرکار پنجابی زبان، ادب، کلچر، تہذیب، لوک ورثہ نوں تحفظ تے ودھاوادین لئی پنجابی لینگوں کج منسٹری، پنجابی لینگوں کج پالیسی اینڈ پلانگ کمشن، پنجابی لینگوں کج ٹیکسٹ بک بورڈ، پنجابی اکیڈمی آف

لیئڑر، پنجابی ٹی وی چینل، اکیڈمی کی فارڈی پرموشن آف پنجابی لینگوں کی لٹریچر آرٹ اینڈ کلچر الہور سنے پنجاب دے ہر ضلعے وچ پنجابی کلچرل سینٹر پنجابی لاہوریاں قائم کرے جہناں دے ہیڈکوارٹر لہور وچ ہوون تے سارے پنجاب وچ ایناں دیاں ضلع تے تحصیل دے لیوں تے مقامی برانچاں بنایاں جان۔

(d) پنجاب وچ سائنس، ٹیکنالوجی، سائینس سائکورٹی، جدید علم پڑھائے جاوے۔ بے رزگاری ختم کرن لئی پنجاب سرکاری دی ذمہ داری ہے کہ پنجابی سافٹ ویر ہونا چاہیدا اے، پنجابی سرچ انجمن ہونا چاہیدا اے۔ کمپیوٹر، ٹیکنالوجی، انٹرنیٹ، کمپیویشن تے ایس پسیس اتک وچ پنجابی نوں ہر شعبے دی زبان ہونا چاہیدا اے۔

(e) پنجاب دے آثار قدیمہ دی راکھی تے سیاحت دے فروغ وچ گزرے 77 سالاں وچ پنجاب حکومت مکمل طور تے ناکام ہو چکی ہے۔ ہر پنجاب حکومت دی غیر ذمہ داری تے نااہلی دی وجہ توں پنجاب دا ہزار اس سال پر انا قدیم تہذیبی ورثا ہڑپا تے ٹیکسلا سنے تباہ ہورہیا اے۔ پنجابی فلم تے آرٹ نوں تباہ کر دتا۔ پنجاب اپنی 8 ہزار سال قدیم ہڑپا تے ٹیکسلا دی تہذیب دی وجہ توں دنیا دا سب توں ڈا سیاحتی مرکز بن سکدا اے۔ پنجاب حکومت پنجاب دے آثار قدیمہ نوں تباہ ہون توں بچاوے تے پنجاب وچ سیاحت دے ودھاوے لئی عملی کم کرے۔

ایہ پنجاب حکومت دی ذمہ داری ہے کہ اوپنجابی رہتل دی راکھی تے ودھاوے لئی عوامی ثقافتی میلے، کلچرل شوزتے ثقافتی تاریخ تے ورثے نوں علاقائی تے عالمی پدھراتے ودھاوادین لئی میوزیم قائم کرے۔ سارا قدیم پنجابی ورثہ ڈاکومنٹ کر دی، ثقافتی تھانوں، علاقوں، اثارات قدیمہ دا تحفظ کر دی ثقافت ورثے دے ودھاوے لئی سیاحت دے ودھاوے، تعلیم تے جاگرتی دا پر بندھ کرے۔ ایس مقصود لئی ادارے، قانون تے فریم ورک بناؤں۔

(f) نادرافوری طور تے پنجابی زبان وچ قومی شناختی کارڈ جاری کرنا شروع کرے

شناختی کارڈ دے نال نال، یوٹیٹی بلز، منی آرڈر فارم، پٹواری رجسٹر تے عدالتاں دی لکھت پڑھت تے مقدمیاں دیاں کارواںیاں پنجابی وچ کیتیاں جاوے۔ موبائل فون کمپنیاں، پی ٹی سی ایل پنجاب وچ پنجابی زبان ورثن، پی آئی اے، ائیر پورٹاں، ریلوے سٹیشنیاں، لاری اڈیاں، تے پیلک تھانوں اُتے اعلان تے انفارمیشن پنجاب وچ صرف پنجابی وچ ہوون۔ مسیتاں وچ پنجابی ملاں دیاں تقریباً ۱۰۰ ملاں دیاں پنجابی وچ ہوون۔

(f) پنجابی اسٹاداں نوں ملازمتاں دیو تے پرائیوٹ سکولاں وچ پنجابی لازی پڑھاو۔

(h) پنجاب حکومت پنجابیاں دی ٹیکس اس دی کمائی اوہناں دی ماں بولی دی تھاں اک باہری غاصب تے غیر زبان دے ودھاوے لئی ورتنا تے خرچنا بند کرے۔

Under what rule, principle, law, or moral authority is the Punjab government illegally using Punjabi tax payers' money to promote an alien language at the cost of its own mother tongue?

(19) پاکستان دی سب توں ودھ بولی جان آلی اکثریتی

زبان پنجابی نوں پاکستان دی سرکاری تے قومی زبان بناؤ۔

Punjabi being the majority language of Pakistan should be declared as the national and official language of Pakistan.

پنجابی پاکستان دی 60 فیصد آبادی دی زبان اے۔ پاکستانی حکومت پنجابی نوں اکثریتی زبان ہوون دی وجہ توں ریاست دی سرکاری یعنی (Official) زبان بناؤں لئی قانون بناؤے۔ پنجابی لینگوچ موسومنٹ پاکستان وچ اکثریتی زبان پنجابی نال ریاست ہتھوں ہوون والے ایس امتیازی سلوک دی سخت نہت کرداری اے۔ تے منگ کرداری اے کہ پاکستان وچ اردو دی تھاں اکثریتی زبان پنجابی نوں پاکستان دی ملکی تعلیمی، سرکاری تے قومی زبان دادرجہ دتا جاوے۔

(20) پنجابی پرنٹ تے الیکٹرائیک میڈیا (اخباراں، رسالیاں

تے ٹی وی چینلاں) دے خلاف امتیازی سلوک بند کرو۔

Punjab government must immediately stop discrimination against Punjabi print and electronic media.

پنجاب حکومت تے وفاقی حکومت پنجابی پرنٹ تے الیکٹرائیک میڈیا (اخباراں، رسالیاں تے ٹی وی

چینلاں) دے خلاف امتیازی سلوک فوری طور تے بند کرن تے پنجابی پرنسٹ تے الیکٹرائیک میڈیا نوں دتے تحفظ لئی جیہڑا کہ پنجابی زبان، ادب، رہتل دے ودھاوے تے بقاء لئی کم کر رہیا اوہنوں اردو تے انگریزی اخباراں دے کوٹے دے برابر سرکاری اشتہار ترجیحی بنیاداں تے دینا وفاقی حکومت، پنجاب حکومت تے پنجاب دے سرکاری دے پرائیوٹ اداریاں دی اخلاقی تے قانونی ذمہ داری ہے۔

(21) پنجاب سرکاروسا کھی میلے اُتے تے 29 مارچ، 17 اگست دے اہم تاریخی، قومی، ثقافتی دناءں، میلیاں، پنجابی صوفی شاعراں تے پنجابی قومی ہیروزنوں اسیں پنجابی کدی وی بھل نہیں سکدے۔ پنجاب حکومت پنجابی صوفی شاعراں تے پنجابی ہیروز دے دناءں اُتے عام چھٹیاں دا اعلان کرے۔ تے نال ایسارے دن آپ وی سرکاری طور تے منان دا آہر کرے۔

A public holiday is a big investment for a nation. Most nations have specific national days of holiday and celebration on which they commemorate particular events and observe national traditions.. However, the Punjabi nation is discriminated against and deprived of them officially.

(a) 17 اگست 1947 پنجابیاں دے قلمام دا دن سانوں یاد ہے

پنجابی زبان تحریک یا پنجابی لینگوں کج مودمنٹ پنجاب حکومت کو لوں منگ کر دی ہے کہ 17 اگست 1947 نوں پنجاب دی ونڈو میلے سارے پنجاب وچ فرقہ وارانے فساداں وچ ہون آلے دل کھھ پنجابیاں دے قلمام دے دن نوں یوم شہداۓ تقسیم پنجاب دے طور تے سرکاری طور تے منایا جائے۔ ایس دن دے حوالے نال پنجاب وچ اک میوزیم تے اک قومی یادگار قائم کیتی جاوے۔ ونڈو وچ ہوون آلے قلمام دے ایس سانحے تے الیئنوں پنجاب دیاں درسی تے تاریخ دیاں کتاباں وچ شامل کیتا جاوے۔ تے 17 اگست نوں سارے پنجاب وچ عام چھٹی دتی جاوے۔

(b) 29 مارچ 1849 پنجابی زبان دیہاڑاے۔ پنجاب دی تاریخ دا ایس شاہ کالا دیہاڑ سانوں یاد ہے جس دن انگریز نے پنجابیاں دی نسل بدلن لئی پنجاب دی زبان بدل کے اردو کر دتی۔ پنجاب وچ پنجابی دی تعلیم اُتے سرکاری پابندی لادتی۔

اج توں اک 175 سال پہلاں یعنی 29 مارچ 1849 نوں پنجاب اُتے انگریزاں دے قبضے مکروں پنجاب وچ پنجابی زبان دے تعلیمی سرکاری دفتری زبان دے طور تے پابندی لگن تے پنجابی قوم دے خلاف ہوں سرکاری انگریزی وچ ہوں آئے نسلی، لسانی تے ثقافتی جرم دے خلاف احتجاج دادن ہے۔ ایس لئی، 29 مارچ نوں ہر سال "پنجابی زبان دیہاڑ (Punjabi Language Day)" دے طور تے سرکاری طور تے منان لئی سارے پنجاب وچ عام چھٹی کیتی جائے۔ تے ایس بارے پنجاب دے تعلیمی نصاب وچ پڑھاؤ۔

(c) پنجابی صوفی شاعر تے ورثہ پنجاب دی شاخت تے ماں نیں۔

پنجاب سرکار سارے پنجابی صوفی شاعر اس جہاں وچ بابا فرید، بابا گروناک، شاہ حسین، بلھے شاہ، وارث شاہ، سلطان باہو، میاں محمد بخش تے خواجہ غلام فرید شامل نیں دے دن سرکاری طور تے مناون دا اعلان کرے تے اہناں دے دناں دے موقعے اتے سارے پنجاب وچ عام چھٹی دتی جاوے۔

(d) پنجابی قومی ہیروز نوں پنجاب حکومت نے پاکستان بنن مکروں اج تاں میں کیوں تے کس لئی پنجاب بدر کر رکھیا
23 مارچ نوں بھگت سنگھ شہیدی دیہاڑ، پہلی وساکھ نوں سرکاری طور تے وساکھی میلہ منان دے موقعے اُتے چھٹی کیتی جائے۔ 21 ستمبر شہیدی دیہاڑ رائے احمد کھرل شہید دے دیہاڑے سرکاری طور تے منان دا اعلان تے ایس دن سارے پنجاب وچ عام چھٹی دا اعلان کرے۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ پنجاب سرکار کو لوں منگ کر دی ہے کہ پنجابی قومی ہیروز پورس، راجہ جے پال، جسر تھوکوکھر، نواب سارنگ خان، میر منو، مرزا قلندر، دُلابھٹی، رنجیت سنگھ، ہری سنگھ نوا، رائے احمد کھرل تے بھگت سنگھ دی حیاتی تے کارنیماں بارے جائز کاری پنجاب دے تعلیمی نصاب وچ شامل کیتی جاوے۔ ایہناں ساریاں دے دناں اُتے پنجاب وچ ہر سال سرکاری چھٹی دا اعلان کیتا جاوے۔ سینٹرل ایشیا تے افغانستان، درہ خیر توں آکے پنجاب اُتے حملہ کرن آئے، پنجابیاں دا قتلام کرن آئے، پنجاب اُتے قبضہ کر کے پنجابیاں نوں اک ہزار سال تاں میں غلام بنا کے بر باد کرن آئے غوری، غزنوی، درانی، منگول، ابدالی، حملہ آور، لٹیرے، لشکری پنجاب تے پنجابیاں دے قاتل تے مجرم نیں۔ پنجاب تے پنجابیاں دے قاتل کدی ساڑے ہیر و نہیں ہو سکدے۔ کیہ بھل گئے او۔ کھاہدا پیتا لالا ہے داتے باقی احمد شاہ ہے دا۔

ہندوستان تے پاکستان دوہاں پنجاباں وچ کارلوکاں دی آواجاوی سوکھی کرن - دونویں چڑھدا پنجاب تے لہندا پنجاب بھارت تے پاکستان وچ کارا من اک کدی نہ ٹھن آلامستقل، پکا پیدا تے پائیدار پل بن سکدالے۔

Punjabiyat matters: Punjabiyat undoubtedly can become a bridge for national reconciliation and lasting peace between India and Pakistan.

پنجابیت از لال توں پنجابیاں دے لہو وچ گلڈی تے روح وچ وسدی ہے دوہاں پنجاباں دی اک عقیدے وانگ آپسی ایکتا دی اک مقدس، اٹل حقیقت، اک انمول سماجی قدم وراشت، جوہ تے اثاثہ ہے۔ جنہوں دنیا دی کوئی طاقت کدی ونڈ سکدی تے ناہی کدی پنجابیاں کولوں کھو سکدی اے۔ پنجابیت جنوبی ایشیاء وچ امن دا سوکھا ثقافتی راہ ہے۔ ڈنگھی پنجابیت دے زیر اثر جیوندے تے ساہ لیندے دونویں چڑھدا پنجاب تے لہندا پنجاب بھارت تے پاکستان وچ کارا من اک کدی نہ ٹھن آلامستقل، پکا پیدا تے پائیدار پل بن سکدے نیں۔ ایس لئی دوہاں پنجاباں دے وچ کارکھلوتا واہگا ہر قسم دے کارویہار، وپارتے آواجاوی لئی چوی گھنٹے مستقل کھلا رکھیا جاوے۔

9 ہزار سال قدیم ہڑپا دیاں جڑاں وچوں جنم لین آلی، ٹیکسلا توں ہوندی لہور اپڑن آلی پنجابی تہذیب پنجاب تے پنجابی قوم دامدھ قدیم تے پچھان اے۔ اس قدیم پنجابی تہذیب دا زمانہ قدیم توں اپنے تے پاکستان دے گوانڈھی دیساں ہندوستان، ایران، افغانستان، بگلہ دلیش، سری لنکا، نیپال تے چین نال ہمیشہ ڈنگھا تعلق رہیا اے۔ پنجابی دانشور، لکھاری، تخلیق کار، شاعر، فنکار ساری دنیا دے ادب، شاعری، فن تے اوہناں دے لکھاریاں، تخلیق کاراں، شاعر اس، فنکار اس دے پاکستان تے پنجاب آؤن تے اوہناں کولوں بہت کجھ سکھن تے سمجھن دی خواہش تے شوق رکھدے نیں۔ پنجابی زبان پاکستان، ہندوستان تے ساری دنیا وچ وسدے 20 کروڑ پنجابیاں دی زبان ہے۔ پاکستان وچ پنجابی چڑھدے پنجاب، ہزارہ ہند کوریجن، ڈیرہ اسمائیل خان، بنوں، کوہاٹ وغیرہ تے ہندوستان وچ چڑھدے پنجاب، ہریانہ، ہماچل پردیش، جموں کشمیر، دلی

، راجھستان توں لے کے جمنادریاں دے کنڈھیاں تائیں پنجابی بولی جاندی ہے۔ پنجابی لینگوں حجج موسومنٹ وفاقی گوانڈھی دیساں نال تعلقات بہتر کرن دی منگ کر دی ہے۔ پاکستان تے ہندوستان وچ کارروباں پنجاباں دی پنجابیت دی چھتر چھانویں امن، دوستی دے ودھاوے تے اعتمادسازی لئی ثقافتی تباولیاں، آواجاوی، ادبی کانفرنس، مشاعریاں تے بہتر تعلقات دی سپورٹ کر دی ہے۔ پنجابیت پنجابی زبان، رہتل تے کلچر نال جڑی ہوئی ہے۔ تے ایہ فرقہ واریت نوں پرانہ سٹ کے ہندو، سکھ، مسلمان تے عیسائی نوں بلا تفریق بحیثیت پنجابی آپس وچ اک مکیونٹی وانگ جوڑ دی ہے۔ غیر مکاں وچ وسدے پنجابی ساتھے پنجابی ورثے دی بنیاد تے کسے نہ کسے شکل وچ آپس وچ ثقافتی ورثے دے حوالے نال جڑے رہندے نہیں۔

مذہب قومیت تے سرحداں جدید پنجابی شناخت، پنجابی زبان، کلچر، تہذیب تے پنجابیت نوں ونڈنہیں سکدیاں۔ پنجاب دی ونڈ ہوئی پر پنجابیت نوں سرحداں ونڈنہ سکیاں۔ ساتھی پنجابی شناخت تے پنجابیت دا ٹھہ پنجابی صوفیاں نے رکھیا جنہوں پنجابیت دافسلفہ حیات اپنان آلے قوم پرست پنجابی سورما با دشہ رنجیت سنگھ دے ویلے پنجاب وچ عروج، عوامی مقبولیت تے قبولیت ملی۔ جنہے ساؤ تھا ایشیا وچ پہلی سیکولر ریاست دی بنیاد پنجاب نوں اک آزاد تے خود مختار ریاست دے طور تے آزاد کروائے رکھی۔ پنجابی لینگوں حجج موسومنٹ سمجھدی ہے کہ دونویں پنجاب تے پنجابیت پاکستان تے ہندوستان دے وچ کار اعتمادسازی، امن دی بحالی تے پائیدار دوستی دے ودھاوے لئی اک ٹگڑے پل دے طور تے کم کر سکدے نہیں۔

(22) جے بلوچستان وچوں پنجابیاں دیاں لاشاں آسکدیاں نیں تے فیر پنجاب وچوں بلوچاں دیاں لاشاں بلوچستان جاسکدیاں نیں۔ جے پنجابی بلوچستان وچ نہیں رہ سکدے تے فیر بلوچ وی پنجاب وچ نہیں رہ سکدے۔

(a) بلوچستان وچ علیحدگی پسند دہشت گرد تنظیم بی ایل اے دے ہتھوں 2005 توں لے کے ہن تائیں ہزاراں پنجابی ٹارکیٹیڈ کنگ شہید ہو چکے نیں۔ ریاست بلوچستان وچ علیحدگی پسند بلوچ دہشت گردان ہتھوں بے گناہ پنجابیاں دی ٹارکٹ کنگ فوری طور تے بند کروائے۔ ریاست پنجابیاں نوں تحفظ دین

وج ناکام ہو چکی ہے۔ بلوچستان وچ پنجابیاں دی ٹارکٹیڈ کنگ دار عمل جلد یا بدیر لازمی ہونا۔ جہد لئی فیر پنجاب ذمہ دار نہ ہوتی۔ پاکستان دشمن غیر ملکی طاقتوں دے ہتھوڑے کے ایہ پنجاب دشمن، پاکستان دشمن بلوج علیحدگی پنجاب دے ٹوٹے کرن لئی اپنی نسل بدل کے سرائیکی بن کے جنوبی پنجاب دے ٹوٹے کرن پنجند، جنوبی پنجاب یعنی ادھے پنجاب اُتے قبضہ کرن لئی جنوبی پنجاب سرائیکی صوبہ دی مہم چلا رہے نیں۔ پنجاب تے پاکستان نوں تباہ کرن لئی اوہناں کو لوں جو ہوسکدے ہیں ایہ کوئی گھٹ نہیں پئے کر دے۔ ایس لئی پنجاب حکومت اوہناں نوں جنوبی پنجاب وچوں بے دخل کر کے پنجاب بدر کر کے بلوچستان واپس گھلے۔

(b) پنجاب کوئی یتیم خانہ نہیں۔ پنجاب دے تعلیمی اداریاں اُتے پہلا حق پنجابی سٹوڈنٹس دا ہے۔ پنجاب حکومت پنجاب دے تعلیمی اداریاں

وج سارے بلوج سٹوڈنٹس نوں فوری طور تے پنجاب بدر کرے۔

پنجابیاں دی ٹیکسیاں دی کمائی اُتے پنجاب تے وفاق دے تعلیمی اداریاں وچ مفت پڑھن آئے بلوج سٹوڈنٹس نوں پنجاب بدر کرو۔ پنجاب حکومت بلوچستان وچ پنجابیاں دی ٹارکٹ کنگ کرن آئے تے جنوبی پنجاب وچ وکھرا صوبہ منگن آئے بلوج سٹوڈنٹس دے پنجاب وچ داخلے وظیفے فوری طور تے بند کرے۔ تے اوہناں نوں بلوچستان واپس گھلے۔

(c) حکومت جنوبی پنجاب وچ صوبہ منگن تے پنجاب دی ونڈ دی سازش کرن آئے تے جنوبی پنجاب صوبہ منگن آئے سندھ تے بلوچستان دے پنجاب دشمن غیر مقامیاں پناہ گیراں نوں پنجاب بدر کر کے سندھ، سرحد تے بلوچستان واپس گھلے۔

پنجابی لینگوں کج مودمنٹ منگ کر دی ہے ہ پنجاب حکومت جنوبی پنجاب وچ موجود سندھ تے بلوچستان دے غیر مقامی پنجاب دشمن پناہ گیر جیہڑے پنجاب دی ونڈ دیاں سازشائ کر رہے نیں تے پنجاب وچ اک نام نہاد فرماڑ جھوٹی زبان، تہذیب، قومیت، علاقہ گھڑ کے ادھے پنجاب، پنجند تے دریائے پنجاب (انڈس دریا) اُتے قبضہ کرن دیاں سازشائ کر رہے نیں تے جنوبی پنجاب نوں بلوچستان تے سندھ دا حصہ بنان لئی ایتھے بلوجی

تے سندھی زبان تے کلچر دی منتظم مارکیٹنگ کر کے جنوبی پنجاب دی پنجابی آبادی نوں اک جھوٹی قومیت وچ بدلتے اوہناں دی نسل کشی کر رہے نیں۔ سندھ تے بلوچستان دے اوہناں جنم جنم دے پنجاب دشمن تے پاکستان دشمن نسلی لسانی دہشت گردیاں تے علیحدگی پسندیاں نوں جنوبی پنجاب وچوں کڈھ کے فوری طور تے واپس بلوچستان تے سندھ گھلایا جاوے۔ پنجاب حکومت صوبے وچ غیر قانونی طورے تے موجود سارے نسل پرست تے پنجاب دشمن پشتو ناں، افغانیاں، بلوچاں تے ہندوستانیاں نوں بلا تفریق پنجاب بدر کرے۔

(d) حکومت پنجاب وچ رہائش، تعلیم، روزگار، علاج، پاسپورٹ لئی تے جائیداد خریدن لئی پنجاب دے ڈو میسائل دی تے بیک گراونڈ چیک دی شرط تے پابندی فوری طور بحال کرے پشتو ناں تے بلوچاں دی پنجاب وچ غیر قانونی طور تے چور دروازے پچھوں آباد کاری دا سلسلہ فوری طور تے بند کراوے۔ پنجاب حکومت پنجاب دشمن پشتو ناں، افغانیاں، بلوچاں تے ہندوستانیاں نوں بلا تفریق پنجاب بدر کرے تے اوہناں نوں پنجاب دا ڈو میسائل دینا تے وفاقی حکومت اوہناں نوں پنجاب دے رہائشی ہون داشناختی کارڈ تے پاسپورٹ دینا بند کرے۔ تے پنجاب وچ اوہناں اُتے ہر طرح دیاں ملازمتاں دے بوہے فوری طور تے بند کرے۔

(23) ریاست جے اپنا وجود باقی رکھنا چاوهندی، فاران فنڈ یڈ طالباني دہشت گردی خیبر پختونخواہ وچ گریٹر پشتو نستان، علیحدگی پسند تحریک دی پاکستان توڑن دی سازش دی جڑ مارنا چاوهندی اے تے فیرو فاقی حکومت عظیم تر قومی مفاد وچ خیبر پختونخواہ نوں فوری طور تے تن صوبیاں فاٹا صوبہ، ہند کوہزارہ صوبہ تے پشاور صوبہ وچ ونڈ دوے۔

How to deal with the Afghani and Taliban threats, terrorism, and armed Pashtoon and Baloch terrorists and separatists who are engaged in terrorist activities to dismember Pakistan, are attacking Pakistan army, and are targeting Punjabis everywhere

(a) خیبر پختونخواہ وچ علیحدگی دی تحریک ختم کرن لئی، افغانی پشتوں تو سبع پسندی، قبضہ گیری تے پاکستان توڑن

دی گریٹر پشتو نستان دی سازش دی جڑ مارن لئی عظیم ترقومی مفادوچ خبیر پختونخواہ نوں فوری طور تے تن صوبیاں فاٹا صوبہ، ہند کو ہزارہ صوبہ تے پشاور صوبے وچ ونڈ دیو۔ خبیر پختونخواہ وچ افغانستان، ڈیورنڈ لائسنس نوں نہ من آلے افغانیاں، پشتوں علیحدگی پسند اال تے پاکستان دشمن طالبان دا ایکا تے طالبان دی پاکستان وچ چلدی مسلسل دہشت گردی، پاکستانی فوج اُتے خودش حملیاں نوں ڈکن تے گریٹر پشتو نستان دی دشمن ملک، افغانی تے علیحدگی پسند اال دی سازش دی ہمیشہ لئی جڑ مارن لئی خبیر پختونخواہ نوں تن صوبیاں فاٹا، ہزارہ، پشاور یا پختونخواہ وچ ونڈن یا تقسیم کرن توں اڈا ایس مسئلے دا کوئی ہو حل ممکن تے قابل عمل ہے ہی نہیں (خبیر پختونخواہ وچ موجود گریٹر پشتو نستان دے حمایتی پاکستان دشمن افغانی پشتوں بلوچ علیحدگی پسند اال، طالبانی دہشت گرد اال دی پاکستان توڑن تے پنجاب اُتے قبضہ کرن دی سازش دی جڑ مارن دا کوحل ہے تے او ایسے ہے کہ خبیر پختونخواہ نوں فوری طور تے تن صوبیاں فاٹا صوبہ، ہند کو ہزارہ صوبہ تے پشاور صوبہ وچ ونڈ دیو۔

(b) بلوچستان نوں وی تن صوبیاں کوئٹہ صوبہ، براہوی صوبہ تے گوادر صوبہ وچ ونڈ ووچ ونڈو۔
پنجابی لینگوں کج مودمنٹ نے منگ کر دتی اے کہ بلوچستان وچ وچ علیحدگی دی تحریک ختم کرن لئی، بلوچ پشتوں تو سیع پسندی، قبضہ گیری دی ہوں تے پاکستان توڑن آزاد بلوچستان دی سازش دی جڑ مارن لئی عظیم تر قومی مفادوچ صوبہ بلوچستان نوں تن صوبیاں کوئٹہ صوبہ، براہوی صوبہ تے گوادر صوبہ وچ ونڈو۔

(b) خبیر پختونخواہ وچ موجود پنجاب تے پنجابی بولن آلے علاقے پنجاب نوں واپس کرو
خبیر پختونخواہ وچ پنجابی بولن آلا اک پورا پنجاب وسدا ہے۔ پنجابی ہند کو بولن والے علاقے جہڑے ونڈ توں پہلاں صوبہ سرحد وچ شامل کیتے گئے، تاریخی، لسانی تے ثقافتی طور تے ہمیش توں پنجاب دا حصہ سن پنجاب نوں واپس کیتے جاوں۔ خبیر پختونخواہ دے پنجابی بولن والے علاقہ جات جھاں وچ ہزارہ، ڈیرہ اسمائیل خان، پشور، بنوں، کوہاٹ، کرک، کلی مروت تے ٹانک وغیرہ شامل نیں تے 1901 وچ پنجاب توں وکھ کر کے غیر قانونی طور تے صوبہ سرحد بنان لئی ایدے وچ شامل کیتے گئے۔ تے ایتھوں پنجابی آبادی نوں افغانیاں تے پشتوں جری طور تے بے دخل کر کے اوہناں علاقیاں اُتے قبضہ کیتا۔ ایسارے علاقے تاریخی، لسانی، ثقافتی تے انتظامی طور تے پنجاب دا حصہ تے پنجابی علاقے نیں

- اوہناں سارے پنجابی علا قیاں نوں پنجاب حکومت واپس لین دی تو می طور تے پابند ہے۔ سرحد دے پنجابی علاقے ہزارہ، ڈیرہ اسمائیل خان، ٹانک نوں پنجاب وچ شامل کیتا جاوے۔

میانوالی، ڈیرہ غازی خان، تونسہ، راجن پور تے جنوبی پنجاب وچ جھڑے لوک اپنے آپ نوں پنجابی نہیں سمجھدے اوہناں نوں ایتھوں ٹھہڑے مارمار کے کڈھو تے افغانستان واپس گھلو۔ میانوالی، ڈیرہ غازی خان، تونسہ، راجن پور، ملتان، بہاولپور، ڈیرہ، انڈس دریا، پنجند ہیڈور کس غرض سارا جنوبی پنجاب زمانہ قدیم توں پنجابی ملکیت دے پنجابی علاقے ہیں پنجاب دے سڑیجک قومی اثاثے نیں۔ اوہناں علا قیاں وچ رہن آلے پنجاب دشمن غیر مقامی پناہ گیر پنجاب دے مہماں نیں جے او پنجاب وچ خوش نہیں تے اوہناں نوں پنجاب حکومت ایتھوں بے دخل کر کے واپس سندھ، بلوجستا، افغانستان تے ہندوستان گھلن دا بندوبست کرے۔ پنجاب دا اک انج علاقہ وی کسے پناہ گیر پنجاب دشمن دے اگے سرمنڈ نہیں کیتا جاسکدا۔ ایدے وچ پنجاب دی موت ہے۔

(c) سندھی پنجابی، پشتونی بلوچی نوں پاکستان دیاں قومی زباناں بناؤ۔

پنجاب، سندھ، بلوجستان، حکومتاں، کراچی تے اندر وون سندھ دے پنجابیاں دے مسئلے حل کرن تے پنجابیاں نوں سندھ اسمبلي، قومی اسمبلي تے سینیٹ وچ آبادی دے حساب نال نمائندگی دین۔ پاکستان دیاں چاراں اکثریتی مادری زباناں سندھی پنجابی، پشتونی بلوچی نوں پاکستان دیاں قومی زباناں بناؤ۔

Sindhi, Punjabi, Balochi, and Pashto must be declared along with Urdu as the national languages of Pakistan.

(24) وفاتی تے صوبائی حکومتاں اقلیتیاں دے آئینی

، قانونی، انسانی حقوق تے مقدس مقامات دا تحفظ یقینی بناؤں

پاکستان وچ انسانی حقوق دا تحفظ ہمیشہ حکومتاں لئی اک مسئلہ بنیا رہندا ہے۔ خاص کر کمزور قانونوں ہوون دی وجہ

توں اقلیتیاں، عورتاں تے بالاں دے حقوق دے تحفظ وچ کوئی وی حکومت سختی نال عمل درآمد وچ ناکام رہندي اے۔ صوبائی تے وفاقی حکومتاں نوں اقلیتیاں، عورتاں تے بالاں دے حقوق دے تحفظ لئی موجود قانون بہت کمزور تے فضول نیں۔ جہاں نوں قانون سازی تے اک موثر پالیسی دے ذریعے بہتر کرن دی لوڑ اے۔ ہیو مین رائٹس کونوینشنز دیاں قرارداداں اُتے سختی نال عمل کرنا حکومتاں دا مہلا ٹیچا ہونا چاہیدا اے۔ پنجاب وچ وسدیاں ساریاں مذہبی اقلیتیاں سکھ، ہندوواں، عیسائی کوئی غیر نہیں ساڑے اپنے پنجابی بھیناں بھرا نیں۔ ایہناں دی جان مال عزت آبرو دا تحفظ تے ایہناں دے انسانی حقوق دا احترام ساڑا بحیثیت پنجابی تے مسلمان فرض اے۔ سارے پنجاب وچ کھنڈریاں سکھاں، ہندوواں، عیسائیاں دیاں مذہبی عبادات گاہوں گردواریاں، مندراءں، گرجا گھر اں دا تحفظ نرا پنجاب حکومت دا ہی نہیں ہر پنجابی دی ذاتی ذمہ داری وی ہے۔ پنجابی مسلماناں نوں سارے پنجاب وچ موجود نویں پرانے گردواریاں، مندراءں، گرجا گھر اں دی راکھی کرنی چاہیدی اے تے اوہناں دے قدس دا خیال رکھدے تے احترام کرنا لازم ہے جیوں کہ اوپنیاں مسیتیاں دی راکھی کر دے نیں تے اوہناں دے قدس دا خیال رکھدے تے احترام کر دے نیں۔ پنجابی لینگوں کج مودمنٹ پنجاب تے پاکستان وچ وسدیاں ساریاں مذہبی اقلیتیاں دی جان مال عزت آبرو تے اوہناں دے انسانی حقوق دے نال نال اوہناں دیاں عبادات گاہوں دی سختی نال عملی طور تے تحفظ کرنا دا تے اوہناں نوں پاکستانی شہریاں دی حیثیت نال تعلیم، کاروبار تے روزگار وچ برابری دے حق تے انصاف دین دی منگ کر دی اے۔

(25) حکومت دی ہر حکومت گذرے 77 سالاں توں پنجاب دے لوکاں دے مسئلے حل کرن وچ ناکام ہو چکی

(a) 21 ویں صدی وچ پنجاب وچ وسدے 70 فیصد لوک زندگی دیاں ٹھڈلیاں سہولتاں تعیجم، صحت، روزگار، رہائش کلوں محروم تے ہین ای ہین پر اوس توں وی ودھ ظلم ایہ ہورہیا اے کہ پنجاب دی عوام وچ غربت، مہنگائی، بے روزگاری ودھدھی جارہی اے۔ بجلی دی گھاٹ تے گیس دی لوڈ شیڈنگ، پین لئی صاف پانی تے خوراک توں کروڑاں لوک محروم نیں۔ ہسپتاں دی بدتر صورتحال، امن و امان دی خرابی جیہے مسکلیاں وچ نااہل حاکماں نے ایساں اپسادتے نیں کہ اوہناں دیاں ایہ مصیبتیاں تے عذاب ملکن دی دور دورتاں میں کوئی آس بن دی نہیں پئی وسدی۔ پرنااہل تے کرپٹ حاکم آپ موجاں کر رہے نیں۔ اوہناں لئی کسے شے دی گھاٹ نہیں۔ عوام نوں گذرے 77 سالاں توں مسلسل ٹھک لارہے نیں۔ آپ لٹ پار رہے

نیں۔ ملک دی تے پنجاب دی خراب معیشت دی وجہ توں پنجاب دے لوکاں دی معاشری حالت وی ہر آون آئے دن نال گڑ دی جا رہی ہے۔ دہشت گردی ہتھوں پنجاب تے وفاق تباہ ہو رہے نیں۔ سماجی تے معاشری بحران ودھ رہیا ہے۔ زراعت تے کسان تباہی دے دہانے اُتے کھلوتے نیں۔ کارخانے بند پئے نیں۔ زراعت لئی پانی دستیاب نہیں۔ جو وڈی گنتری پنجاب چھڈ دے باہر دے مکاں ول نس رہی ہے۔ پنجاب وچ 35 لکھ توں ودھ نوجوان بے روزگار نیں۔ پاکستان دا گلوبل کنز یومر انڈیکس دنیا وچ سب توں یੱਖاں ہے عورتاں، بالاں تے اقلیتیاں دے خلاف ظلم، جرم تے زیادتیاں ودھ رہیاں نیں۔ جنوبی پنجاب دے علاقے ملتان، ڈیرہ غازیخان تے بہاولپور کرپٹ جا گیرداراں، سرداراں، گدی نشینیاں، موروٹی سیاسی خانداناں، حاکماں تے سیاستدانوں تے سیاسی پارٹیاں دی کرپشن تے غلام ہتھوں تباہ ہو چکے نیں۔ جنوبی پنجاب وچ تعلیم، صحت، انصاف، ذرائع نقال و حمل تے دوجیاں مٹھلیاں سہولتاں توں ہمیشہ توں محروم رکھن آئے علاقے اُتے نسل درسل راج کرن آئے کرپٹ عوام دمپن موروٹی حاکماں تے کجھ وڈے گھرائے علاقے دے لوکاں دی اکثریت نوں غربت، ان پڑھتا تے بے روزگاری دے چکر انگریز دے دیلے توں پھسما کے ریغماں بنائے رکھیا ہو یا اے۔ غرض پنجاب دے عوام دے حالت سدھی تے بہتر ہون دی کوئی امید ایس ویلنہیں پئی ڈسڈی۔ پنجاب دے حاکم پنجاب دے لوکاں نوں گذرے 77 سالاں وچ تعلیم، روزگار، صحت دیاں مٹھلیاں سہولتاں دین وچ ناکام ہو چکے نیں۔ جہدی وجہ توں پنجاب وچ غربت، بے روزگار تے جرم وحد دے جارہے نیں۔ جہاں نوں ڈکن آلا کوئی نہیں۔ انسانی حقوق کیہ ہوندے نیں پنجاب دی کروڑ آبادی وچوں بہت گھٹ لوکاں نوں اپیال دا کوئی شعور ہے۔

(b) ریاست پنجابی قوم نوں برابر دے آئینی، قانونی، سیاسی، جمہوری، انسانی، جنمی حق دوے۔ تے پنجابی لوک وی آئین تے قانون دے حوالے نال اپیال ذمہ داریاں وی پوریاں کرن۔

The Punjabi Langauge Movement hereby endorses the Punjabi equal opportunity ,Human Rights and Freedoms Charter, including freedom of expression and the right to equality detailed as follows:-

پنجابی لینگوچ موسومنٹ پنجاب دے وسیکاں دے ذمے بحثیت شہری جو آئینی، قانونی، سماجی، سیاسی، معاشی تے انسانی ذمہ داریاں لائیاں گیاں نیں اہناں کو لوں ایہ ذمہ داریاں پوری ذمہ داری نال پوریاں کرن دی تو قع رکھدی ہے ۔ تے پنجاب دے ہرو سنیک دا بلا تفریق زبان، نسل، رنگ، فرقہ پنجاب اُتے برابردا حق سمجھدی ہے پنجابی لینگوچ موسومنٹ پنجاب وچ وسدی پنجابی لوکائی دے آئینی، قانونی، سیاسی، جمہوری تے انسانی حقوق دی اک جھنڈا چک تنظیم ہے ۔ سارے بنيادی انسانی حق جہاں وچ بلا تفریق مذہب، رنگ، نسل پنجاب دے لوکاں دے آزادی اظہاریا تحریر و تقریر دی آزادی دا حق، پر لیں دی آزادی، اکثریت تے اقلیت ہر بندے نوں مذہبی آزادی، پرامن اکٹھ دی آزادی، تنظیم سازی دی آزادی، ووٹ دین دا حق، لسانی تے ثقافتی حق، عدالتی انصاف، معاشی تے مساوی سماجی موقع، مناسب میعادزندگی یعنی ریاست ولوں تعلیم، روزگار، صحت تے رہائش فراہمی دیضمانت دے ٹھہرے حق، عورتاں، بالاں سنے ہر بندے دی زندگی تے شخصی سلامتی دا حق، ذاتی تحفظ دا حق تسلیم کر دی ہے تے ہر قسم دے سرکاری، غیر سرکاری ظلم، نانصافی، غیر انسانی، ذلت آمیز سلوک کو لوں تحفظ تے چھپڑے، محروم تے مظلوم لوکاں دی حالت بہتر بنان، اوہناں نوں انصاف دین دے حق شامل نیں پنجابی لینگوچ موسومنٹ اوہناں سارے حقوق نوں من دی تے اوہناں دی بھروسے سپورٹ کر دی ہے ۔ ریاست تے پنجاب حکومت کو لوں پنجابی لوکاں دے آئینی، قانونی، سیاسی، جمہوری تے انسانی حقوق دا تے پنجاب وچ عملی طور تے مکمل طور تے ہر حالت وچ سختی نال عمل درآمد کرن دی منگ کر دی ہے ۔

بُھے شاہ اسماں مرنانا ہی گور پیا کوئی ہور

عشر منور بانگاں ملیاں سنیاں تخت لہور

پنجابی زبان دا اکھلار، علاقے، مرکزی لہجہ، تے علاقائی لہجے

لہندے پنجاب وچ پنجابی زبان دا اکواں لہجہ "لہندا" (Western Dialect) گذرے اک ہزار سال توں پنجابی دامرکزی، معیاری لہجہ منیا جاندا ہے۔ لہندے پنجاب وچ پنجابی زبان دا اک معیاری لہجہ (لہندا) ہے۔ پنجابی دے 8 ضمیں لہجے نیں تے کل 31 زیلی لہجے نیں۔ ایس پنجابی زبان دا لہندا لہجہ گذرے اک ہزار سال توں پنجابی دامرکزی، معیاری منیا جاندا ہے۔ جیہڑا کہ موجود لہندے پنجاب دے 75 نیصد علاقے وچ بولیا جاندا ہے۔ پنجابی دے سارے صوفی شاعر ایسا بابا فرید، شاہ حسین، بلھے شاہ، وارث شاہ، سلطان باہو، میاں محمد بخش، خواجہ غلام فرید تے باقی دے مشہور پنجابی شاعر ایسا نے ذریعہ اظہار دے طور تے اپنایا ہے۔ ایہناں ساریاں وچ شاہ حسین لاہوری دی پنجابی سب توں نزول، معیاری تے مرکزی پنجابی زبان بھی جاندی ہے۔ ایس دیلے ساری دنیا وچ 20 کروڑ توں ودھ آبادی پنجابی بولن آلیاں دی ہے۔ پاکستان وچ لہندا پنجاب، خیر پختونخواہ دا ادھ توں ودھ علاقہ ہزارہ، ہندکو، ڈیرہ اسمائیل خان، آزاد کشمیر، سندھ تے بلوچستان دے کجھ علاقے تے ہندوستان وچ چڑھدے پنجاب، ہریانہ، ہماچل پردیش، جموں کشمیر، دلی، راجھستان دے کجھ حصے تے جمنادریا دے کناریاں تاکیں ایس سارے علاقے پنجابی بولن آلیاں دی سر زمین تے پنجابی علاقے نیں یعنی چڑھدے توں لہندے تاکیں تے دکھن توں پربت تاکیں ایس سارا پنجاب یا ونڈ توں پہلاں داریا است ہائے متحده پنجاب یا (United States of Punjab) نیں۔

1947 وچ پنجاب دی ونڈ دے ذریعے لہندے پنجاب دی زبان پنجابی دی تھاں اردو کر کے، پنجابیاں دی نسل بدلن لئی اوہناں دی نسلی لسانی نسل کیتی کر کے، پنجاب، پنجابی زبان تے پنجابی رہتل نوں تقسیم در قسم کر کے ختم کرن یا مکان دی منظم کوشش کیتی گئی ہے۔ جیہڑی کہ اج وی کسے وی طرح ان رکن وچ نہیں پئی اوندی۔ انڈیا وچ پنجاب دے تن تن ٹوٹے تے پاکستان وچ وی پنجاب دی غیر آئینی، غیر قانونی تے مجرمانہ ونڈ تے تقسیم در قسم لئی غدار پنجاب اسمبلی وچ پنجاب دے تن تن صوبے بنان دیاں قرارداداں تے پنجاب اسمبلی ولوں پنجابی زبان نوں پنجاب دی سرکاری تعلیمی دفتری زبان بناؤں توں انکار پنجاب تے پنجابی زبان نوں ہمیشہ ہمیشہ لی ختم کرن دی انگریز دے ویلے توں چلدی ایسے ڈوگھی سازش دا حصہ نیں۔

لہندے پنجاب وچ پنجابی زبان دا اک معیاری لہجہ (لہندا) ہے۔
پنجابی دے 8 ضمنی لہجے نیں تے کل 31 ذیلی لہجے نیں

پنجابی زبان دا لہندا لہجہ پنجابی اک ہزار سال توں پنجابی دا مرکزی، معیاری منیا پر منیا لہجہ ہے۔ جیہڑا کہ موجود لہندے پنجاب دے کچھ تر فیصد علاقے وچ بولیا جاندا ہے۔ پنجابی دے سارے صوفی شاعر اس بابا فرید، شاہ حسین، بلحے شاہ، وارث شاہ، سلطان باہو، میاں محمد بخش، خواجہ غلام فرید تے باقی دے مشہور پنجابی شاعر اس نے ذریعہ اظہار دے طور تے اپنایا ہے۔ اہنال ساریاں وچ شاہ حسین لہوری دی پنجابی سب توں نزول،
معیاری تے مرکزی پنجابی زبان جھجھی جاندی ہے۔

پنجاب دی ونڈ کیوں، کس لئی تے کاہدے لئے

Divide Punjab for what ,for whom and Why?

پنجاب دی ونڈ نامنظور۔۔۔ جے پنجاب نہیں تے فیر کجھ وی نہیں

ہڑپا توں لے کے ٹیکسلا تے ٹیکسلا توں لے کے اہورتاں میں 8 ہزار سال قدیم تہذیب تے رہتل داما لک کل دا پیغمبر پوٹیمیا، سپتا سنڌھو، پنچاندا پجندا، پجندا، تے اجوکا پنجاب پنجابیاں کول ساڑے پرکھاں دا قدیم وطن، ملک، دلیں پنجاب پنجابیاں کول اپنے پرکھاں دی امانت دے آون آلیاں پنجابی نسلان دا اکواک نویکلا گھر ہے۔ پنجاب صدیاں توں پنجابی زبان بولن والی اکثریت آبادی داقومی دلیں تے اک ناقابل تقسیم نسلی، لسانی، ثقافتی، انتظامی اکائی تے قومی وحدت ہے۔ پنجابی اکثریت دا بحیثیت اک قوم دا اک نویکلا دلیں تے قومی وراشت ہے۔ پنجاب دی کسے وی قسم دی ونڈ دا کوئی وی اختیار یا مینڈیٹ پنجاب دی ماںک تے وارث پنجابی اکثریت نے پاکستان دے کسے وی آئین، کسے وی عدالت، کسے وی قانون، آئینی ادارے قومی اسمبلی، سینیٹ یا پنجاب اسمبلی سنے کسے وی ادارے، سیاسی پارٹی یا بندے نوں کدی نہیں دتا۔ تے نہ ہی کدی روز قیامت تاکیں کدی کسے نوں دین گے۔ پنجاب دی سالمیت تے قومی وحدت پنجابیاں نوں ہر شے توں مقدم تے پہلاں ہے تے جہدیاں چڑھدے توں لے کے لہنڈے تاکیں تے دھن توں لے کے پربت تاکیں کھنڈریاں سرحداں دی راکھی اپنے اہو نال کرنا، اوہدے اتحاد، سالمیت تے قومی وحدت نوں ہمیشہ ثابت سالم تے قائم دائم رکھنا، اوہنوں ہمیشہ امن، برداشت، ترقی دا گھر بنا کے رکھنا ہر پنجابی دا ہر حال وچ سب توں پہلا قومی فرض اے۔ پنجابی مردہ مر جائے۔ اپنی روح تے اپنے اہو دے تبکے تبکے وچ وسدے پنجاب کو لوں کدی وکھنہیں ہو سکدا۔ پنجابی جھٹے دنیا دی کسے نکرے وی وسدہ ہووے اپنا اک پنجاب و سالیند اے۔ راوی، ستلچ، چلم، سندھو تے چناب ہونا چاہیدا اے دنیا دی ہر نکر وچ اک پنجاب ہونا چاہیدا اے پنجاب دی ونڈ تے نام نہاد جنوبی پنجاب صوبہ دراصل پنجاب نوں گوادر، تے کراچی دیاں بندرگاہوں تے

سینیٹ ایشیا، سندھ، بلوچستان، دے افغانستان، چین، ایران نالوں کلٹن، لینڈ لاک کر کے چاراں پاسیوں گھر دے مارن دی پنجاب دشمناں دی ڈونگھی سازش اے پنجاب دی ونڈ دی جنوبی پنجاب سراینکی صوبہ سندھ، بلوچستان، سرحد، افغانستان تے ہندوستان دے جنوبی پنجاب وچ رہنداe بلوج، سندھی، سراینکی پشتون، افغاني، ہندوستانی پناہ گیراں دی ادھے پنجاب، پنجند ہیڈورکس، پنجاب دے پانیاں، پنجاب دے پنجوں دریا دریائے پنجاب (انڈس دریا)، تے پنجاب دے کپاہ تے کنک پیدا کرن آئے علاقے اتے قبضے دی ڈونگھی سازش ہے۔ جنہوں بے عقل پنجابی سٹیبلشمنٹ، پنجابی بیوروکریسی، پنجابی دانشور تے پنجابی سیاستدان تے منتخب پنجابی عوامی نمائندے سمجھن دی صلاحیت توں واجھے نیں۔

پنجاب، تخت اہور، دلابھٹی، وارث شاہ، پنجابی عورت تے پنجابیاں دے خلاف نفرت دا انحا پر چارکرن آئے تے گالھ کھن آئے سندھ، بلوچستان، سرحد، افغانستان تے ہندوستان دے پنجاب دشمن نسلی، لسانی دہشت گرد، علیحدگی پسند غیر مقامی، قبضہ گیر، پناہ گیر جنوبی پنجاب وچ صوبہ منگ رہے نیں۔ کیوں، کس لئی تے کاہدے لئی، پناہ گیراں تے دشمناں نوں اپنیاں سرزی میاناں اتے کون صوبے تے ملک بنائے دیندا ہے۔ سکوں اوہناں نوں دھکے مار مار کے اپنی دھرتی نوں چاکے باہر سٹیند ا ہے۔ پنجاب دی ونڈ۔ بھل جاو۔ پناہ گیراں نوں واپس گھلو۔ سندھ، بلوچستان، سرحد نوں وندو۔ وساں میں وسے میدی روہی تے وسے کل پنجاب اسیبلی، قومی اسیبلی تے سینیٹ وچ پیاں پنجاب دی ونڈ دیاں ساریاں قرارداداں غیر آئینی، غیر قانونی نیں۔ پنجاب حکومت نام نہاد کمشن برائے تقسیم پنجاب فوری طور تے ختم کرے۔ پنجاب حکومت غیر آئینی تے غیر قانونی طور تے کم کرن والا فراڈ جنوبی پنجاب صوبہ سیکرٹریٹ پاکستان توڑن دی سازش ہے اوہنوں فوری طور تے بند کرے۔ پنجاب دشمن، ساماں جی گماشتیاں، انگریز دے کتے دھون آئے تحریک آزادی غداراں دے تحریک آزادی دے پنجابی ہیر و رائے احمد کھرل شہید دے قاتلاں، پنجاب دے جنم جنم دے غداراں، مخراں، غیر مقامیاں، پناہ گیراں، پنجاب دشمن، عوام دشمن گدی نشیناں، سرداراں، جاگیر داراں نوں انگریز کو لوں پنجاب نال غداری دے صلے وچ ملیاں جا گیراں پنجاب حکومت ضبط کرے۔ پنجاب نہیں پنجاب جا گیراں ونڈو۔ جنوبی پنجاب دے کجھ علاقوں اتے قبضہ کیتی بیٹھے پنجاب، پنجابیاں، پنجابی کلپر، تخت اہور،

وارث شاہ، دُلابھٹی دے خلاف جنوبی پنجاب وچ لمے چاراں توں نفرت دا پرچار کرن آئے تے پنجابی عورت دے بارے غلیظ زبان ورتن آئے جنوبی پنجاب صوبہ منگن آئے پنجاب دشمن غیر مقامی پناہ گیراں، نسلی لسانی دہشتگردیاں نوں نسلی لسانی دہشت گردیاں نوں پنجاب بدر کرو۔ اوہناں دے پچھے اصلی سازشی سندھ، بلوچستان، سرحد تے افغانستان وچ بیٹھے پنجاب دشمن، پاکستان دشمن نسلی لسانی دہشت گردی تے علیحدگی پسند نہیں۔

میرے دیس تے ماکا کوئی اترے نہ عذاب تیرا وسے کعبہ سوہنیا میرا وسدا رہے پنجاب

بھیثیت اک پنجابی دے میں یقینی طور تے سمجھداں کہ پنجاب دی ونڈ دراصل پنجابی زبان، پنجابی کلچر تے 8 ہزار سال قدیم پنجابی تہذیب دا قتل ہے۔ پنجاب دی ونڈ پاکستان توڑن دی ڈونگھی سازش ہے۔ پنجاب دی غیر آئینی، غیر قانونی جری تے مجرمانہ ونڈ پنجابیاں نوں منظور نہیں۔ پنجاب دی ونڈ 14 کروڑ پنجابیاں نوں وطنوں بے وطن، بے گھر کر کے گھیر کے مارن دی دشمناں دی پرانی سازش ہے۔ پنجاب دے ٹوٹے کیتے بنا پاکستان نوں توڑنا تے اوہدے ٹوٹے کرنا تے اتھے گریٹر پشتو نستان بنانا، آزاد بلوچستان بنانا، کراچی نوں پاکستان توں الگ ملک بنانا یا سندھو دلیش بنانا ناممکن ہے۔ سندھ، بلوچستان، سرحد دی ونڈ کیوں نہیں۔ نزی پنجاب دی ونڈ کیوں، کس لئی تے کاہدے لئی؟ چوراں، ٹھگاں، کرپٹ، بد نیت، منافق سامراجی گماشتیاں، گدی نشینیاں، سرداراں، پنجاب دے خون دے پیاس سے پناہ گیراں لئی پنجاب دی دھرتی اتے ادھا پنجاب سرندھر کر کے کوئی صوبہ کیوں بن سکدا اے۔ پنجاب حکومت پنجاب دی سالمیت، قومی وحدت دے قاتل پنجاب دشمن، ملک دشمن کمشن برائے تقسیم پنجاب نوں فوری طور تے ختم کرے تے ایدے سارے ممبراں نوں پنجاب نال غداری دے جرم وچ پنجاب بدر کرے۔ جنوبی پنجاب وچ پنجاب دی ونڈ دی سازش کرن آئے پنجاب دشمن قبضہ گیراں، پناہ گیراں نوں جنوبی پنجاب وچ انشا اللہ الگ، لہو، لاشاں، سرڈیاں بلدیاں وستیاں تے قبران توں علاوہ کدی وی کچھ نہیں ملے گا۔ جے اوہناں پنجاب وچ رہنا تے پنجابی بن کے رہن نہیں تے پنجاب چھڈ دین۔ تخت لہور، دُلابھٹی، وارث شاہ، پنجابی عورت تے پنجابیاں نوں گالھ کلھن آلا، پنجاب نوں ونڈن دیاں گلاں تے سازشان کرن آلا کوئی پناہ گیر، کوئی غدار، کوئی پنجاب دشمن، کوئی پاکستان دشمن، کوئی علیحدگی پسند کدی پنجاب وچ نہیں رہ سکدا۔ سندھ، بلوچستان، سرحد، افغانستان تے ہندوستان دے

پنجاب دشمن نسلی، لسانی دہشت گرد، علیحدگی پسند غیر مقامی، قبضہ گیر، پناہ گیر جنوبی پنجاب چھڈ دین۔

جنوبی پنجاب وچ دی پسمندگی اختیارات دی عدم مرکزیت، غربیت تے محرومی دے شکار لوکاں وچ دولت، ذرائع، تعلیم، صحت، روزی روزگار تے گھر جیہاں ٹھیکیاں ضرورتاں، معاشری مسئلیاں دے نال نال جان مال عزت آبرو دے تحفظ دی ضمانت تے انصاف اصل مسئلے نیں۔ جیہڑے پنجاب دی ونڈ نال حل نہیں کیتے جا سکدے۔ ایہناں مسئلیاں نوں ایس علاقے دے جا گیردار، گدی نشین، سردار تے حاکم طبقہ گذرے سو سالاں وچ حل کرن وچ ناکام ہو چکیا تے علاقے دے لوکاں تے ذرائع تے پنجاب نوں لٹ کے کھا گیا ایہ طبقہ۔ ایہ پنجاب دشمن پناہ گیر اپنے تے اپنیاں اولاداں دی غنڈہ گردی لٹ مار بدمعاشی تے اپناتے اپنیاں اولاداں دی لٹ مارہیشہ قائم دام رکھن لئی نام نہاد جنوبی پنجابی سرائیکی صوبہ تے پنجاب دی ونڈ دی گھناوںی سازش کر رہے نیں۔ ایں لئی اک پاسے جنوبی پنجاب تے تھل دا احساس محرومی ختم کرن لئی عملی منصوبے، اصلاحات، سرمایہ کاری تے میگا پرو چیکلش شروع کرن دی فوری ضرورت ہے۔ تے دوچے پاسے پنجاب دی ونڈ دی گل کرن آ لے پنجاب دشمن، پاکستان پناہ گیراں، پنجاب دے جنم جنم دے نمک حراماں، خداراں، سامراجی گماشتیاں نوں پنجاب بدر کرن تے پنجاب اسمبلی قومی اسمبلی تے سینیٹ تے میڈیا اُتے اوہناں دے گھنے سیکن دی وی سخت ضرورت ہے۔

چڑھدے توں لہندے تائیں کھنڈریا، ڈکھن توں پر بتتا تائیں کھنڈریا۔ جتھے جتھے میری ماں بوی پنجابی بوی جاندی یا فیر اوہدا کوئی لہجہ بولیا جاندا ایہ سارا میرا پنجاب ہے۔ ایہ صوبہ سرحد وچ وسدا پنجاب ہندکو، ہزارہ ہووے، چڑھدا پنجاب، ہریانہ، ہمہ چل پر دلیش، جموں کشمیر، سندھ دے تے توڑ جمنادریا دے کنڈھیاں تائیں ایہ سارا میرا پنجاب ہے میری دھرتی ماں ہے میرے پُرکھاں دا قدیم آبائی وطن پنجاب اے تے ایہ سارا پنجابیاں دی نویلکی، قدیکی مالکی، وراثت تے جوہ ہے پنجابی دھرتی پنجابی سرز میں ہے۔ تے میرا ایہ پنجاب اک وکھرا دلیں، اک وکھرا ملک اک وکھرا وطن ہے۔ کسے اکھنڈ بھارت دا حصہ نہیں ہے۔ میرا ایہ پنجاب کدی وی اوس اکھنڈ بھارت دا حصہ نہیں ہو سکد اجھدا نقشہ بھارت دی لوک سجاوچ ٹلنگیا ہے۔

پشاور تھیں جمنا تائیں، چنہ تھیں تاں ڈیرہ بون گھن لوک پنجابی سچا سخن ہے میرا میرا اوی اک خواب ہے کہ اک دیہاڑے میرا پنجاب امریکہ، کینیڈا، جمنی، فرانس، سویٹزر لینڈ و انگ دنیا دا سب

اپنی دھرتی ماں پنجاب دی ونڈ کن لئی جے سانوں ساری دنیا نوں وی اگ لانی پوے تے لادینی چاہیدی اے۔ میرے نیڑے پنجابیاں کولوں پنجاب کھونا انخ ای اے جیویں سندھیاں کولوں سندھ کھونا، ہندوواں کولوں ہندوستان کھونا، فرانسیساں کولوں فرانس کھونا تے مسلماناں کولوں کعبہ کھونا ہے۔ پنجاب دی غیر آئینی، غیر قانونی، مجرمانہ ونڈ دیاں قرداداں پاس کرن آلی پنجاب اسمبلی، قومی اسمبلی تے سینیٹ نوں ڈھادیو۔ پنجاب دی جبری، غیر فطری ونڈ لئی بنائے گئے کمشن برائے تقسیم پنجاب دے دفتر نوں اگ لادیو۔ تے پنجاب وچ پنجابی زبان، پنجابی کلچرتے پنجابی تہذیب توں اڈ ہر غیر پنجابی شے داناں نشان مٹا دیو۔ جان جاندی تے جاوے پر ماں بولی تے دھرتی ماں کدی نہ جاوے۔ دُدھ منگوستاں کھیر دیاں پنجاب منگوستاں چیر دیاں "مینوں اپنے پنجابی ہوون اُتے وڈا مان ہے پرسب توں ودھ مان مینوں اپنے پرکھاں دے قدیم وطن، اپنی دھرتی ماں، اپنے آبائی دلیں پنجاب اُتے ہے جیہڑا کہ میرا مڈھ قدیم میری قدیم شناخت ہے۔ پنجاب از لال توں میری روح وچ وسدا ہے۔ جہدے پنج دریا میریاں رگاں وچ لہو وانگ وگدے نہیں"۔

ماں بولی دھرتی ماں قوم اپنی نال جو کردا پیار نہیں
سب کجھ ہو سکد اے پر او غدار کسے دایا نہیں وفادار نہیں

"I take great pride in being Punjabi. Nonetheless, my greatest pride lies in the ancestral homeland of my ancestors, namely Punjab, my motherland and fatherland, which constitutes my ancestral identity and whose five rivers flow through my veins like blood".(Chaudhry Nazeer Kahut)

چوہدری ناظیر کھوت

مودھی پنجابی لینگوں کج مودمنٹ / چیف آر گنا یز رپنجاب بچاؤ تحریک
(شاہ پور، سرگودھا) حال مقیم ٹورونٹو کینیڈا۔ 29 مارچ 2024

Chaudhry Nazeer Kahut

Founder Chairman Punjabi Language Movement

www.PunjabiLanguageMovement.org

Email:nazeerkahut@gmail.com

www.PunjabiLanguageMovement.org

ڈرہ منگ سو ٹاں کھیر دیاں پنجاب منگ سو ٹاں چیر دیاں

www.PunjabBachaoTehreek.org

پنجاب دی آواز

The Voice of Punjab

The Charter of the Punjabi Language is a proposed law
and Punjab's 25 point demands

چو ہدری نظیر کھوٹ